

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Statistická analýza vývoje cestovního ruchu v oblasti
Jeseníku a jeho perspektivy**

Martina Wagnerová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Martina Wagnerová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Statistická analýza vývoje cestovního ruchu v oblasti Jeseníku a jeho perspektivy

Název anglicky

Statistical analysis of tourism development at Jeseník region and its prospects

Cíle práce

Cílem diplomové práce je analyzovat pomocí statistických metod vývoj a úroveň ukazatelů charakterizujících cestovní ruch v oblasti Jeseníků. V práci bude hodnocen vývoj počtu a struktury turistů, vývoj počtu a struktury hromadných ubytovacích zařízení a návštěvnost významných turistických cílů v regionu. Řešení si bude všimnout vztahu cestovního ruchu s ekonomickými výsledky okresu. Součástí práce bude dotazníkové šetření a statistické prognózy některých ukazatelů. Analytické výsledky práce budou využity k formulaci návrhů a doporučení, které pozitivně ovlivní vývoj cestovního ruchu v oblasti.

Metodika

Vytvořená databáze bude zpracována metodami z oblasti analýzy časových řad. Dotazníkové šetření bude provedeno u návštěvníků rekreačních středisek a bude vyhodnoceno pomocí postupů pro hodnocení závislosti kvalitativních znaků.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2016-09/2016

Předložení literární rešerše: 10/2016

Sběr dat a jejich analýza: 08/2016-01/2017

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2017

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Cestovní ruch, časové řady, porovnání, turistická oblast.

Doporučené zdroje informací

ARLT, Josef, Markéta ARLTOVÁ a Eva RUBLÍKOVÁ. Analýza ekonomických časových řad s příklady. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0777-3.

HINDLS, Richard, Jan SEGER a Stanislava HRONOVÁ. Statistika pro ekonomy. 1. vyd. Brno: Professional Publishing, 2002. ISBN 80-86419-26-6.

KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. Statistické nástroje ekonomického výzkumu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-359-9.

KLÍMEK, Petr. Applied statistics for economics. 1st print. Bučovice: Martin Stríž, 2010. ISBN 978-80-87106-32-7.

KOČENDA, Evžen a Alexandr ČERNÝ. Elements of time series econometrics: an applied approach. 1st ed. Prague: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1370-3.

PAULÍK, Ivo. Jeseníky. Praha: Ottovo nakladatelství, 2009. Ottův turistický průvodce. ISBN 978-80-7360-866-8.

RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: soubor studijních materiálů. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-028-6.

STŘÍBRNÁ, Marie. Venkovská turistika a agroturistika. 1. vyd. Praha: Profi Press, c2005. ISBN 80-86726-14-2.

VAŠTÍKOVÁ, Miroslava. Marketing služeb: efektivně a moderně. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. Manažer. ISBN 978-80-247-2721-9.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2016

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Statistická analýza vývoje cestovního ruchu v oblasti Jeseníku a jeho perspektivy" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí své diplomové práce doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. Za odborné vedení, rady, cenné připomínky, za vstřícný a ochotný přístup. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům z organizace Sdružení cestovního ruchu Jeseníky, pracovníkům Českého statistického úřadu a také správcům objektů za jejich ochotu a vstřícnost při poskytování dat.

Statistická analýza vývoje cestovního ruchu v oblasti Jeseníku a jeho perspektivy

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá statistickou analýzou vývoje cestovního ruchu v oblasti Jeseníku a jeho perspektivami. Zpracování této práce bylo provedeno na základě statistických údajů o cestovním ruchu v časovém období 2000–2017. Pro statistické srovnání byla použita data Českého statistického úřadu, organizace Sdružení cestovního ruchu Jeseníky a od správců jednotlivých objektů vybraných turistických cílů. Analytická část diplomové práce je zaměřena na vlastní analýzu zvolených ukazatelů. Mezi analyzované ukazatele patří vývoj počtu hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v období 2010-2017, dále vývoj počtu rezidentů a nerezidentů v oblasti Jeseníku a vývoj návštěvnosti zvolených turistických cílů. Mezi zvolené turistické cíle patří Ruční papírna Velké Losiny, Přecherčpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně, Expozice čarodějnických procesů v Šumperku a ski areál Kouty. Vývoj zvolených ukazatelů je popsán pomocí základních charakteristik časových řad, je vypočtena predikce návštěvnosti a identifikována sezónnost zvolených turistických objektů. Na základě výsledků jsou zformulovány návrhy a doporučení k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v oblasti Jeseníku a zvýšení návštěvnosti turistických objektů.

Klíčová slova: Cestovní ruch, oblast Jeseníku, turistické cíle, návštěvník, hromadná ubytovací zařízení, časové řady, region, návštěvnost, statistika cestovního ruchu, sezónnost

Statistical analysis of tourism development at Jeseník region and its prospects

Abstract

This thesis deals with the statistic analysis of development in the field of tourism in Jeseníky and its perspectives. Processing of this thesis is based on statistic data about tourism between the years 2000-2007. Data used for statistic comparison are the Czech Statistical Office, association of tourism Jeseníky and the administrators of the chosen touristic objects. Analytic part of the thesis concentrates on personal analysis of the chosen indicators. Analysed indicators consist of the number of guests and overnight stays in collective accommodation facilities between the years 2010-2017, as well as the development in the number of residents and non-residents in Jeseníky region and the development of visit rate in the chosen touristic objects. The chosen touristic objects consist of Handmade paper mill Velké Losiny, pumping hydroelectric power station Dlouhé Stráně, exhibition of witch trials Šumperk and ski areal Kouty. Development of the chosen indicators is described by basic characteristics of time series, such as prediction of development and identification of seasonality in the chosen touristic objects. Further modifications and suggestions are based on the results of the research to improve tourism and visit rate in Jeseníky region.

Keywords: Tourism, Jeseník area, tourist destinations, visitor, collective accommodation facilities, time series, region, attendance, tourism statistics, seasonality

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	16
3.1 Cestovní ruch a jeho definice	16
3.2 Formy cestovního ruchu.....	17
3.3 Činitelé ovlivňující cestovní ruch	20
3.3.1 Selektivní faktory.....	20
3.3.2 Lokalizační podmínky	21
3.3.3 Realizační podmínky.....	21
3.4 Specifikace trhu cestovního ruchu	22
3.5 Ekonomický význam cestovního ruchu.....	23
3.5.1 Ekonomické funkce cestovního ruchu.....	24
3.5.2 Hlavní ekonomické přínosy cestovního ruchu.....	26
3.6 Cestovní ruch a rozvoj regionů.....	27
3.7 Legislativní rámec cestovního ruchu.....	28
3.8 Program pro rozvoj cestovního ruchu.....	29
3.8.1 Programy pro rozvoj cestovního ruchu v rámci ČR.....	29
3.8.2 Programy pro rozvoj cestovního ruchu v rámci EU.....	30
4 Vlastní práce.....	33
4.1 Oblast Jeseníku.....	33
4.2 Kultura a památky.....	33
4.3 Lázeňství.....	34
4.4 Perspektivní rekreační střediska	35
4.4.1 Dolní Morava.....	35
4.4.2 Kouty nad Desnou.....	36
4.5 Regionální značka: Originální produkt Jeseníky.....	37
5 Analytická část.....	39

5.1	Vývoj počtu hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017	39
5.1.1	Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017.....	40
5.1.2	Vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017	43
5.1.3	Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010-2017.....	46
5.2	Analýza návštěvnosti vybraných turistických cílů v oblasti Jeseníku.....	48
5.2.1	Vývoj počtu návštěvníků Ruční papírna Velké Losiny.....	49
5.2.2	Vývoj počtu návštěvníků Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně...50	
5.2.3	Vývoj počtu návštěvníků Expozice čarodějnických procesů Šumperk	51
5.2.4	Vývoj počtu návštěvníků Ski areál Kouty	52
5.3	Sezónnost vybraných turistických cílů v oblasti Jeseníku	53
5.3.1	Ruční papírna Velké Losiny	54
5.3.2	Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně.....	56
5.3.3	Expozice čarodějnické procesy Šumperk	58
5.3.4	Ski areál Kouty	60
5.4	Návrhy a doporučení	62
6	Závěr.....	64
7	Seznam použitých zdrojů	67
8	Přílohy	70

1 Úvod

Cestování a cestovní ruch patří do každodenního života dnešní společnosti. V dřívějších dobách bylo cestování spojeno především s úmyslem obchodování a také kolonizačních procesů.

Každý jedinec může vnímat cestovní ruch odlišnými způsoby a jeho podoba se tak různí. Kdo by si mohl před dvěma desetiletími myslet, že pod pojmem výlet bude myšleno zaletět si na dva dny do Londýna, Říma, či strávit prodloužený víkend u moře. Cestování má v dnešní době nespočet možností a ani peníze již nejsou překážkou, neboť je mnoho míst, které se dají navštívit s nízkým rozpočtem, ať už se jedná o zahraničí, či zajímavá místa v rámci vlastní země.

Cestovní ruch roste rychlým tempem a stává se jedním z nejvýznamnější odvětví národních i světových ekonomik. Pro jeho realizaci je potřeba zajistit mnoho ekonomických činností, zboží, služeb. Souvisí s ním odvětví zaměstnanosti, kdy dle údajů světové organizace World Travel and Tourism Council globálně zaměstnává 292 milionů lidí a vytváří mnoho dalších pracovních míst. V oblasti podnikání přináší nové příležitosti, v rámci rozvoje regionů se podporují malé a střední podniky. Díky tomuto sektoru je možné zvyšovat úroveň vzdělanosti obyvatel. V některých oblastech tvoří cestovní ruch hlavní zdroj příjmů obyvatel. Přináší rozvoj od stavebnictví až po zemědělství. Obecně řečeno se dotýká ekonomických i mimoekonomických procesů.

Lidé prostřednictvím cestovního ruchu uspokojují své vnitřní potřeby. Někoho vede touha za poznáním cizích kultur, jejich zvyků, tradic, cizího jazyka. Jiné zase potřeba odpočinku a regenerace fyzických i duševních sil. Mezi českými turisty opět vzrůstá zájem o místní cestovní ruch, a to z toho důvodu, zkvalitňujících se služeb a částečně také díky momentální situaci ve světě, kdy není na mnoha místech bezpečno.

Cestovní ruch je tedy fenoménem dnešní doby v oblasti rekreace, poznání, duševního bohatství a odpočinku, který jde ruku v ruce s ekonomickým růstem hospodářství.

Z hlediska národního cestovního ruchu je vývoj příznivý. Česká republika má vzhledem ke svému umístění, kulturním památkám, technickým památkám a přírodnímu bohatství dobrý potenciál. V současnosti je v naší zemi vývoj cestovního ruchu pozitivní a vytváří 3 % HDP.

Oblast Jeseníku, která je v diplomové práci analyzována se skládá ze dvou okresů Šumperk a Jeseník. Rozmanitost tohoto území nabízí vhodné podmínky pro další rozvoj různých forem cestovního ruchu, mezi které patří například lázeňský cestovní ruch, venskoverský cestovní ruch, horská turistika a cykloturistika a dále zaměření se na místní kulturní a technické památky.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je analyzovat situaci a vývoj cestovního ruchu v oblasti Jeseníku prostřednictvím vybraných ukazatelů cestovního ruchu. Mezi vybrané ukazatele cestovního ruchu v této diplomové práci patří počet hostů a počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010–2017, dále návštěvnost vybraných turistických objektů v období 2000-2017. Ve všech analýzách budou implementovány elementární charakteristiky časových řad. Pomocí základních charakteristik časových řad bude možné posoudit významné vlivy a faktory a případné výkyvy, které na zvolené ukazatele působí. Dále bude analyzována sezónnost zvolených turistických cílů a predikce návštěvnosti hostů a počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v období 2018-2019. V závěru práce budou stanoveny návrhy a doporučení ke zvýšení návštěvnosti a dalšího vývoje rostoucího turismu v oblasti Jeseníku.

2.2 Metodika

Teoretická část diplomové práce je věnována základním aspektům cestovního ruchu. Tato část práce byla zpracována na základě poznatků získaných z odborné literatury a datových zdrojů, především pak z Českého statistického úřadu, Ministerstva pro místní rozvoj a z webové stránky Czech tourism.

Analytická část byla zpracována na základě sesbírání a studia dat, získaných z Českého statistického úřadu, od organizace Sdružení cestovního ruchu Jeseníky a správců jednotlivých objektů vybraných turistických cílů. Pro analýzu dat jsem použila program MS Excel 2010 a program Statistica 12.

Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných dat, které jsou uspořádány z hlediska času ve směru od minulosti po přítomnost. Prognózou časové řady se rozumí soubor metod, které slouží k predikci vývoje časové řady.

Elementární charakteristiky časových řad

Absolutní přírůstek (1. diference) se vypočítá jako rozdíl dvou po sobě následujících členů časové řady. Výsledkem je tedy přírůstek či úbytek hodnoty ukazatele v určitém období oproti období předcházejícímu.

$$\Delta_t^1 = y_t - y_{t-1}, t = 2, 3, \dots, n,$$

Koeficient růstu se vypočítá jako poměr mezi daným a předchozím členem časové řady, Vyjadřuje, jakou rychlost má pokles nebo růst hodnot časové řady. Koeficient růstu se vyjadřuje v procentech a hovoří se o něm jako o tempu růstu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, t = 2, 3, \dots, n,$$

Dále byl stanovený koeficient růstu, který byl vypočten pomocí vzorce

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\prod_{t=2}^n k_t} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}$$

Bazický index vyjadřuje, k jakým změnám dochází ve vztahu základního roku, kterým obvykle bývá první člen časové řady. Vypočítá se tedy jako podíl daného členu časové řady prvním členem časové řady.

$$I_t = \frac{y_t}{y_0} \quad t = 2, \dots, T$$

Modelování časových řad

Pro modelování časových řad byl stanoven klasický model, který vychází z předpokladu, že každá časová řada se může skládat ze čtyř základních složek: trendové (T_t), sezónní (S_t), cyklické (C_t) a náhodné složky (ε_t)

$$y_t = T_t + P_t + C_t + \varepsilon_t, t = 1, 2, \dots, n,$$

Trendová složka popisuje obecnou tendenci vývoje zkoumaného jevu z hlediska dlouhodobého období. Každá časová řada má nějaký trend, který je výsledkem

dlouhodobých procesů. Rozlišuje se na trend rostoucí, klesající nebo konstantní. V této práci byly použity trendové funkce:

Lineární trend $T_t = \beta_0 + \beta_1 t$

Parabolický trend $T_t = \beta_0 + \beta_1 t + \beta_2 t^2$

Parametry trendových funkcí se obvykle odhadují pomocí metody nejmenších čtverců, při nichž je požadováno, aby součet čtverců odchylek pozorovaných hodnot od trendu byl minimální. Vhodnost trendové funkce byla posouzena dle **indexu determinace I^2** .

$$I^2_{yx} = \frac{s_{y'}^2}{s_y^2} = \frac{\sum y_i'^2 - n \cdot \bar{y}^2}{\sum y_i^2 - n \cdot \bar{y}^2}$$

Index determinace nabývá hodnot z intervalu $0 \leq I^2 \leq 1$. Nejvhodnější zvolenou trendovou funkcí byla ta, jejíž index determinace, se co nejvíce blížil číslu 1. Statistická významnost modelu byla prokázána porovnáním zvolené hladiny a p-hodnoty, kdy při statistické významnosti platí $p < \alpha$. Pro výpočty v této diplomové práci byla zvolena hladina významnosti $\alpha = 0,05$.

Po nalezení trendu časové řady byl odhadnut vývoj časové řady do budoucnosti. Odhad byl proveden na základě bodové a intervalové předpovědi.

Sezónní složka popisuje periodické kolísání v časové řadě, která se odehrává během roku a každý rok se opakuje. Sezónní kolísání je způsobeno různými faktory, mezi které patří střídání ročního období, společenské tradice a podobně.

Pro měření intenzity sezónních vlivů byly použity **sezónní indexy**, které byly vypočteny jako podíl skutečné hodnoty a vyrovnané hodnoty časové řady. Vyrovnanou hodnotou byly dvanáctičlenné klouzavé průměry, neboť byla analyzována časová řada se sezónními výkyvy ve dvanácti měsících. Ze sezónních indexů byly následně vypočteny průměrné sezónní indexy, které jsou zároveň průměrnými hodnotami sezónních indexů připadající na jednotlivé měsíce v průběhu sledovaného období.

Dále byl vypočten **sezónní faktor**, jehož hodnota všech průměrných sezónních indexů, odpovídala počtu období, tedy dvanácti měsícům. Očištěné hodnoty jsou poté výsledkem podílu původní hodnoty časové řady a příslušného sezónního faktoru.

3 Teoretická východiska

3.1 Cestovní ruch a jeho definice

Cestovní ruch je pojem, pro nějž neexistuje jedna univerzální definice. Níže uvedené definice uvádí jeho přiblížení.

“Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí.”¹

“Za cestovní ruch je označován pohyb lidí mimo jejich vlastní prostředí do míst, která jsou vzdálena od místa jejich bydliště, za různými účely, vyjma migrace a výkonu normální denní práce.”²

“Cestovní ruch je složitým, sociálně ekonomickým jevem, který se týká řady ekonomických i mimoekonomických procesů společnosti. Jde o mnohostranné a průřezové odvětví, které se stává stále významnější složkou spotřeby obyvatelstva i stále důležitějším faktorem rozvoje národních ekonomik i ekonomiky světové.”³

“Statistika chápe cestovní ruch jako činnost návštěvníků, kteří se zúčastní cesty na místo určení mimo své obvyklé prostředí, a to na dobu kratší jednoho roku. Tyto cesty mohou být za jakýmkoli hlavním účelem, včetně služebního účelu, využití volného času nebo jiného soukromého účelu, jiným, než je zaměstnání u osoby, v domácnosti či podniku, se sídlem v navštěvovaném místě.”⁴

¹ HESKOVÁ, M., a kol. *Cestovní ruch*. 2006, s.8.

² JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 2012, s.18.

³ MALÁ, V. *Cestovní ruch*. 1999, s.6.

⁴ Eurostat [online]. *Statistika cestovního ruchu*.

“Definice cestovního ruchu podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu) říká, že cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest.”⁵

Z výše uvedených definic vyplývá, že význam cestovního ruchu je možno vidět z různých úhlů pohledu - jedná se o služby, které uspokojují potřeby rozdílných skupin lidí, dále je cestovní ruch důležitý z pohledu národního hospodářství. Toto odvětví zaměstnává mnoho lidí, neustále se rozvíjí a přináší přidanou hodnotu každé zemi.

3.2 Formy cestovního ruchu

Aby bylo možné blíže specifikovat formy cestovního ruchu, musíme znát potřeby a cíle účastníků. Formy cestovního ruchu se dělí do deseti kategorií, které jsou definovány níže.

Z geografického hlediska

Z geografického hlediska se rozlišuje domácí cestovní ruch, zahraniční cestovní ruch, mezinárodní cestovní ruch a vnitřní cestovní ruch. Domácí cestovní ruch představuje cestování rezidentů ve své vlastní zemi. Přičemž zahraniční cestovní ruch spočívá v návštěvě a pobytu rezidenta v cizí zemi. Rozlišuje se aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch. Mezinárodní cestovní ruch je spojen s pojmem světový cestovní ruch, který tvoří aktivní i pasivní zahraniční ruch několika států popřípadě regionů.

Z hlediska počtu účastníků

Individuální, skupinový, masový a ekologický cestovní ruch je definován z pohledu počtu účastníků. Individuální cestovní ruch je založen na cestování a organizování cesty jednotlivcem. Účastníci skupinového cestovního ruchu cestují v organizovaných skupinách a vyplývají z toho mnohé výhody (např. slevy na dopravě, ubytování, atd.). Účastníci masového ruchu mají málo času, používají rychlé dopravní

⁵ Arts Lexicon [online]. *Turismus kulturní*.

prostředky, zajímají je památky, nákupy, suvenýry a dávají přednost hlučným místům. Naproti tomu ekologický cestovní ruch upřednostňuje klid, zážitky, spontánní rozhodnutí, více se věnují přípravě na cestu do dané země a mají radost z poznávání.

Z hlediska způsobu organizování

Dle způsobu organizování je rozlišován cestovní ruch na individuální a organizované cestování. Individuálně si cestování organizuje 80% účastníků cestovního ruchu. Organizovaným cestováním se zabývají především různé cestovní kanceláře a agentury, které za úplatek zprostředkovávají služby zákazníkům.

Z hlediska věku účastníků

Věk účastníků je kategorizován pro cestovní ruch dětí, mládeže, rodinný a seniorský cestovní ruch.

Z hlediska délky účasti

Z hlediska délky účasti se rozděluje cestovní ruch výletní, krátkodobý pobyt, víkendový a dlouhodobý pobyt. Výletní cestovní ruch je pobyt mimo trvalé bydliště v časovém rozmezí jednoho dne, bez přenocování. Krátkodobý cestovní ruch není delší než dva až tři dny přenocování mimo trvalé bydliště, dá se také nazývat víkendovým pobytem. Dlouhodobý cestovní ruch z pravidla přesahuje délku čtyř nocí mimo vlastní bydliště.

Z hlediska převažujícího místa pobytu

Převažující místa pobytu hovoří o městském cestovním ruchu, kde prioritní je návštěva daného města, např. návštěva památek. Příměstská rekreace se realizuje především o víkendech a v krátké vzdálenosti od města. Venkovský cestovní ruch je často spojen s aktivitami a návratem k přírodě. Součástí tohoto typu je i agroturistika, která uspokojuje potřeby účastníků na zemědělském hospodářství nebo na určitém typu selské usedlosti. Mezi další pojem, který se řadí do této kategorie, patří ekoagroturistika. Rekreace probíhá na ekologických farmách, které se snaží o produkování bio potravin a návrat k přírodě. Horský a vysokohorský cestovní ruch se koncentruje na pobyt a aktivity spojené s horami, v horším terénu. Jeho účastníci se věnují turistice,

horolezectví a v zimě pak především lyžování, snowboarding, sáňkování, atd. Posledním typem je přímořský cestovní ruch, který se soustředí do přímořských letovisek a účastníci se věnují především vodním sportům nebo pouze odpočinku a například taneční zábavě.

Z hlediska ročního období

Roční období hovoří o pojmech sezonní, mimosezonní a celoroční. Sezonní cestovní ruch je nepravidelný, nerovnoměrný a v závislosti na ročních obdobích a přírodních podmínkách. Celoroční cestovní ruch je rozvíjen bez omezení.

Z hlediska volby dopravního prostředku

Volba dopravního prostředku rozlišuje motorizovaný cestovní ruch, lodní, letecký a železniční cestovní ruch.

Z hlediska dynamiky

Z hlediska dynamiky se hovoří o pobytovém a putovním cestovním ruchu. Forma pobytového cestovního ruchu je založena na skutečnosti, že rekreanti pobývají na jednom místě více dnů. V závislosti na druhu cestovního ruchu např. lázeňský, kongresový, zdravotní, kde se účastníci věnují určitým aktivitám a z tohoto místa pak mohou dojíždět na různé výlety a exkurze do blízkého okolí. Putovní cestovní ruch je spojený s předem vypracovaným plánem cesty, s určitým cílem poznávání různorodých míst.

Z hlediska sociálního

Sociální hledisko cestovního ruchu hovoří o návštěvách příbuzných a známých, přičemž sociální cestovní ruch je hrazen z určité části státem, nadací, zaměstnavatelem. Jde o cestovní ruch, který je poskytován osobám finančně slabým, seniorům, handicapovaným lidem. Etnický cestovní ruch zahrnuje cestování za účelem návštěvy svého rodného místa.⁶

⁶ HESKOVÁ, M., a kol. *Cestovní ruch*. 2006, s. 8.

3.3 Činitele ovlivňující cestovní ruch

Činitele, kteří ovlivňují cestovní ruch, dělíme z pohledu ekonomického a geografického na činitele selektivní neboli stimulační, lokalizační a realizační podmínky.

3.3.1 Selektivní faktory

Selektivní faktory mají velký vliv na vznik a rozvoj cestovního ruchu a to především z pohledu poptávky. Dle jejich povahy se rozlišují faktory objektivní a selektivní.

Mezi objektivní faktory patří:

- *politické a právní* - politická situace a aktuální chování ve světovém i místním měřítku, administrativní náležitosti, soubor právních předpisů, zákonů a vyhlášek souvisejících s cestovním ruchem, daňová legislativa, koncepce rozvoje cestovního ruchu, tvorba strategií, podmínky pro podnikání v oblasti cestovního ruchu,
- *ekonomické* - základní ekonomické ukazatele (nezaměstnanost, inflace, průměrná mzda, výše disponibilního důchodu, úroková sazba), směnitelnost a stabilita měny, výše kupní síly obyvatelstva, programy na podporu podnikání a rozvoje cestovního ruchu, multiplikační efekt cestovního ruchu. Pro vyjádření vztahu cestovního ruchu a ekonomiky existuje řada ukazatelů - podíl služeb cestovního ruchu na tvorbě HDP, výše devizových příjmů ze zahraničního cestovního ruchu, podíl pasivního cestovního ruchu atd.,
- *demografické* - počet obyvatel, ekonomická aktivita, mobilita, zvyšující se organizace. Člověk vystupuje nejen jako účastník, ale také jako pracovní síla,
- *ekologické* - vzhledem k rozvoji masového cestovního ruchu v poslední době, musí být v současné době na ohrožených místech s vysokou koncentrací lidí uplatňovány principy demarketingu. S dopadem na životní prostředí rozlišujeme tvrdý a měkký turismus. Tvrdý turismus nebere žádný ohled na okolní prostředí ani na jeho ochranu. Naopak měkký turismus má za cíl decentralizaci účastníků a mírnit tak negativní dopad shromažďování velkého počtu osob na ohrožených či chráněných místech,
- *administrativní* - soubor právních předpisů, zákonů, vyhlášek, celní a devizové předpisy, pasové kontroly,
- *sociální* - životní styl, vzdělání, preference, fond volného času,

- *technické a technologické* - vývoj informačních technologií a rezervačních systémů, rozvoj, úroveň a kvalita jednotlivých složek materiálně technické základny, globalizace. Ve společnosti, která dosahuje vysoké úrovně přechází cestovní ruch a volný čas na přední místo v životním žebříčku,
- *materiálně-technické vlivy* - rozvoj informačních technologií, rezervačního systému, dopravy, ubytování, stravování, sportovní aktivity, atd.

Do kategorie selektivních faktorů se řadí faktory psychologického rázu a další chování ovlivněné médii či sociálními vlivy. Psychologické vlivy působící na jedince úzce souvisí se spotřebitelským chováním. Toto chování ovlivňují čtyři základní faktory (motivace, vnímání, učení a postoje), jejichž znalost je nezbytná pro účelnou segmentaci a efektivní vytvoření marketingového mixu. Velký vliv má propagace, reklama či vlastní zkušenost.

3.3.2 Lokalizační podmínky

Lokalizační podmínky napomáhají určit, jakým nejvhodnějším způsobem bude dané místo z hlediska cestovního ruchu využito.

Podmínky a atraktivity přírodního charakteru: přírodní podmínky a atraktivity, fauna, flóra, podnebí, hydrologické podmínky, národní parky, chráněné krajinné oblasti, přírodní rezervace.

Podmínky a atraktivity společenského charakteru: kulturní a historické památky, sportovní atraktivity nebo akce shromažďující velké množství návštěvníků, památky UNESCO.

3.3.3 Realizační podmínky

Konečná fáze cestovního ruchu by se neobešla bez materiálně-technické základny. Proto realizační podmínky jsou opravdu důležité.

Materiálně technická základna se dělí:

- ubytovací zařízení,
- veřejné stravování,
- rekreační zařízení,

- cestovní kanceláře,
- účelová zařízení.

Mezi ukazatele kapacity materiálně technické základny patří velikost přepravních kapacit a jejich kvalita, počet ubytovacích zařízení, kapacita ubytovacích zařízení, počet míst u stolu, stupeň modernizace ubytování, orientační rámeček rekreační návštěvnosti.⁷

3.4 Specifika trhu cestovního ruchu

Hlavní specifika trhu:

- silná místní vázanost,
- vysoký podíl lidské práce,
- poptávka je ovlivňovaná bezpečnostními podmínkami, jak v dané zemi, tak celosvětově množstvím volného času, financemi, novými trendy, životním stylem, podnebím, sezónností, cenovou hladinou nabídky, přírodními katastrofami, preferencemi, apod.,
- nabídka je ovlivňovaná politickou a ekonomickou situací v zemi, legislativou a administrativou atraktivitami místa, distribučními a prodejními cestami, dopravní dostupností, mezinárodní smlouvy, apod.

Vlastnosti služeb a další specifika, z nich vyplývající:

Nedělitelnost = úzké spojení mezi samotnou službou a poskytovatelem je pro služby typické. Osoba, která službu poskytuje, je součástí služby a pokud je i zákazník při poskytování služby přítomen, vzniká mezi oběma interakce, a proto je třeba uplatnit speciální marketingové postupy. Kratší trvání, spotřeba služeb trvá menší dobu než spotřeba hmotných služeb, poskytovatel má méně času udělat dojem na zákazníka,

Proměnlivost = služby jsou vysoce proměnlivé, protože závisí na tom, kdy, kde a kým jsou poskytovány. Klade se důraz na úroveň a image. Obecně platí, že dobrá značka se dobře prodává (výhoda známých cestovních kanceláří a seriózních firem),

⁷ RYGLOVÁ, K. *Cestovní ruch*. 2009, s. 26.

Pomíjivost = služby nelze skladovat, vznikají a jsou spotřebovávány ve stejný okamžik. Pokud je poptávka po službách stálá, nevzniká problém. V případě, že však poptávka po službách kolísá, mohou vznikat velké problémy, a z toho důvodu je potřeba využívat strategie pro zlepšení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou. Často dochází k velkým převisům poptávky nad nabídkou (sezónní) nebo nabídky nad poptávkou (mimosezónní). Klade se důraz na propagaci mimo sezóny (př. propagace zájezdů k moři již na jaře, firstminute zájezdy). Produkt cestovního ruchu nelze vyrábět na sklad, službami se nelze předzásobit,

Nemožnost vlastnictví = službu nelze vlastnit, zákazník má pouze přístup ke službě nebo k využití nějakého zařízení,

Nehmotnost = služby nelze vystavovat ani poskytovat vzorky, službu nemůžeme předem ochutnat, poslechnout či očichat. Klade se důraz na „vnější stránku“ – nevíme dopředu, jestli nám bude služba vyhovovat, což vede k tomu, že se rozhodujeme podle vnější stránky, vliv psychiky a emocí.⁸

3.5 Ekonomický význam cestovního ruchu

Odvětví cestovního ruchu je významnou součástí národních ekonomik většiny států.

V roce 2016 byl ve světovém měřítku a dle statistik organizace WTTC podíl cestovního ruchu na HDP 10,2 % a zaměstnával 292 milionů lidí.⁹ Mezinárodní cestovní ruch se řadí mezi přední odvětví ihned za ropný, chemický a automobilový průmysl.¹⁰ Vzhledem k tomu, že ovlivňuje mnohá další odvětví a sektory jako jsou bankovníctví, komunikace, kulturu, sport, obchod, dopravu a další, je jeho ekonomický význam nesporný.

“Na cestovní ruch lze nahlížet z různých pohledů. Mikroekonomický pohled akceptuje nepeněžní ukazatele, například počty návštěvníků, lůžek či přenocování. Makroekonomický pohled zase zachycuje, jak se vyvíjí hodnota finančních toků mezi

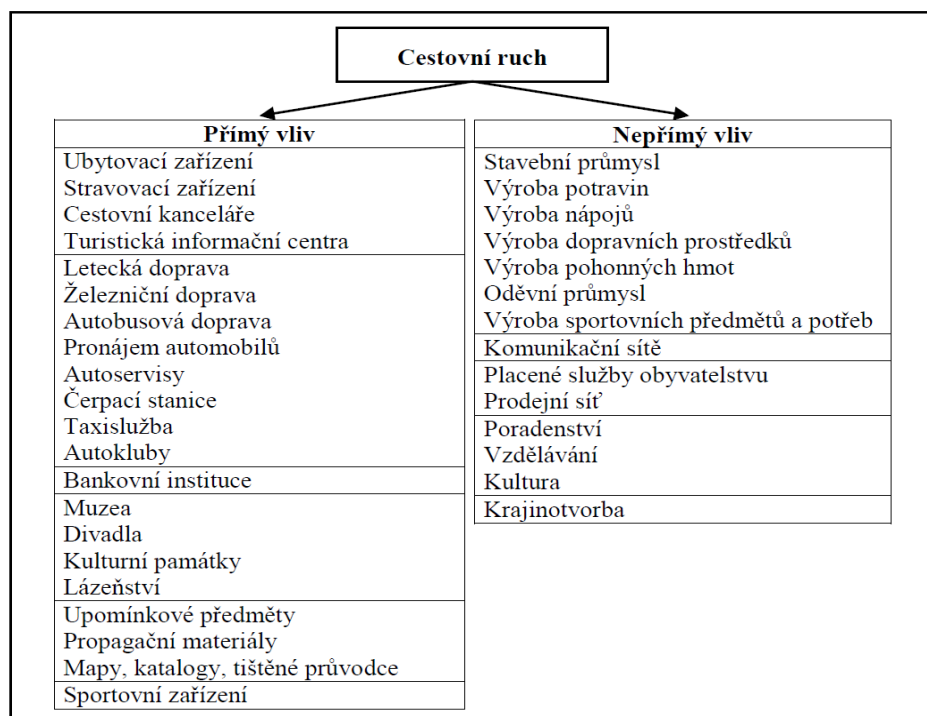
⁸ VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing služeb – efektivně a moderně*. 2008, s. 67.

⁹ WTTC [online]. *Country Economic Impact Analysis*.

¹⁰ Ministerstvo pro vnitřní rozvoj ČR [online]. *Cestovní ruch v České republice*.

domácí ekonomikou a zahraničím, a to tedy i to, zda cestovní ruch ekonomice generuje finanční prostředky, nebo je z ní naopak “odsává”.”¹¹

Obr. 1 Cestovní ruch a jeho vazby na ekonomické činnosti

GALVASOVÁ, I., et al. *Průmysl cestovního ruchu* ¹²

3.5.1 Ekonomické funkce cestovního ruchu

Mezi ekonomické funkce cestovního ruchu patří:

- vyrovnávací funkce,
- funkce zaměstnanosti,
- příjmová funkce,
- výrobní funkce.

¹¹ Statistika a my [online]. *Cestovní ruch České republiky pomáhá.*

¹² GALVASOVÁ, I., et al. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha, 2008. s. 34.

Vyrovňovací funkce

Cestovní ruch hraje pozitivní roli v revitalizaci hospodářsky slabých území a to především díky tomu, že působí jako stabilizační prvek, ve vztahu k místním obyvatelům a ve vztahu k sociálně-kulturnímu zázemí, které je vytvářeno pro další zájemce a turisty. Tím posiluje místní identitu a hrdost obyvatel z pohledu uchování kultury a místních tradic.

K tomu, aby cestovní ruch plnil v regionu vyrovňovací funkci a podporoval regionální hospodářský růst, musí být splněny určité podmínky. Jedná se o existenci nezbytných předpokladů a možností pro cestovní ruch, tudíž existence poptávky na jedné straně a nabídky na straně druhé.¹³

Funkce zaměstnanosti

Zaměstnanost má velký ekonomický přínos v odvětví cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že cestovní ruch je víceoborové odvětví, na jehož činnosti se podílí řada ekonomických sektorů, není jednoduché přesně stanovit počet pracovních míst v tomto odvětví. Typické pro zaměstnanost v cestovním ruchu je vytváření pracovních pozic v mnoha dalších odvětvích terciární sféry. I obce, které nejsou střediskem cestovního ruchu, mají minimální množství pracovních míst v pohostinství, pro uspokojení potřeb domácího obyvatelstva. V cestovním ruchu pracuje mnoho sezonních pracovníků nebo pracovníků na částečný úvazek.¹⁴

Příjmová funkce

“Příjmová funkce neboli také multiplikační efekt, popisuje efekt primárních výdajů. Multiplikátor cestovního ruchu vyjadřuje, o kolik se změní příjmy, pokud se výdaje zvýší o jednotku. Velikost tohoto multiplikátoru je závislá na hospodářské soběstačnosti a na stupni rozvoje tohoto národního hospodářství. V případě nižšího stupně rozvoje, dochází k úniku vyvolaných příjmů mimo ekonomiku. Multiplikátor cestovního ruchu je závislý na objemu dovozu (čím nižší je objem dovozu, tím vyšší je multiplikátor příjmů)

¹³ VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. 2006. s. 93 – 94.

¹⁴ VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. 2006. s. 95.

a na sklonu ke spotřebě (čím vyšší je sklon ke spotřebě, tím vyšší je multiplikátor příjmů, přičemž musí platit, že se spotřeba uskuteční uvnitř daného hospodářství.”¹⁵

Výrobní funkce

Výrobní funkce, jinak řečeno efekt tvorby hodnot vyjadřuje přidanou hodnotu, která vznikla výrobní činností za použití primárních faktorů půda, práce, kapitál. Na tvorbu hodnot v cestovním ruchu lze nahlížet z krátkodobého a dlouhodobého hlediska. Z krátkodobého hlediska se projevuje jako příspěvek k tvorbě hrubého domácího produktu. Z dlouhodobého hlediska, se projevuje jako příspěvek ke zvýšení národního bohatství. Výrobní charakter cestovního ruchu jako faktor tvorby hodnot vyplývá ze skutečnosti, že cestovní ruch vystupuje jako zaměstnavatel, vytváří dostatečná pracovní místa, tvoří kapitálové příjmy, umožňuje pozemkovou rentu.¹⁶

3.5.2 Hlavní ekonomické přínosy cestovního ruchu

Mezi hlavní ekonomické přínosy cestovního ruchu patří níže uvedené aspekty:

- přispívá k tvorbě hrubého domácího produktu,
- pozitivně ovlivňuje platební bilanci státu,
- tvoří příjmy státního i místních rozpočtů,
- podporuje investiční aktivity,
- tvoří nové pracovní příležitosti,
- rozvíjí malé a střední podnikání,
- rozvíjí meziregionální spolupráci,
- stimuluje informační a komunikační technologie.¹⁷

¹⁵ VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. 2006. s. 95 – 96.

¹⁶ VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. 2006. s.96.

¹⁷ Statistika a my [online]. *Kolik vydělává tuzemský cestovní ruch?*

3.6 Cestovní ruch a rozvoj regionů

Jak již bylo zmíněno výše, cestovní ruch je významným odvětvím hospodářství mnoha států. Ne jinak je tomu i v České republice, kde HDP dosahuje okolo 3 %, což je více než podíl HDP v zemědělství. V odvětví cestovního ruchu působí malé a střední podniky, které dávají práci velkému množství pracovníků, a to i v takových regionech, kde by jinak hrozila vysoká míra nezaměstnanosti. Jedná se například o horské oblasti se špatnou infrastrukturou. Na rozvoji regionů se podílí v nemalé míře právě cestovní ruch.

Jedním z nástrojů pro rozvoj regionů je Koncepce státní politiky cestovního ruchu, vymezená na období 2014–2020. Tato koncepce znázorňuje střednědobý strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu jak na národní, tak regionální úrovni. Mezi hlavní cíle patří zvyšování – konkurenceschopnosti, stabilita ekonomické výkonnosti a udržení pozitivních dopadů na socio-kulturní a environmentální rozvoj České republiky.

V rámci rozvoje regionů je tato koncepce zaměřena na stabilizaci regionální spolupráce mezi veřejným, soukromým i neziskovým sektorem, a to na principu destinačního managementu. Koncepce je zaměřena i na využívání integrovaných přístupů na regionální úrovni.

Mezi hlavní priority koncepce státní politiky cestovního ruchu 2014–2020 patří:

- zkvalitnění nabídky cestovního ruchu,
- management cestovního ruchu,
- destinační marketing,
- politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj.¹⁸

¹⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020*.

3.7 Legislativní rámec cestovního ruchu

„V legislativní oblasti jsou hlavním cílem legislativní úpravy a vytvoření legislativního rámce pro podporu rozvoje cestovního ruchu z hlediska kompetencí orgánů státní správy a samosprávy, zejména pak legislativní ošetření ochrany spotřebitele a některých podmínek podnikání v cestovním ruchu.“¹⁹

Zákon č. 159/1999 Sb.

Zákon č. 159/1999 Sb. je zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Je rozdělený do čtyř částí.

První část upravuje některé podmínky podnikání v oblasti cestovního ruchu. Hlava I definuje pojem zájezd, provozovatele cestovní kanceláře, provozovatele cestovní agentury, zákazníka a cenu zájezdu. Hlava II definuje cestovní kancelář. Podmínky udělení koncese pro provozování cestovní kanceláře, povinné pojištění záruky pro případ úpadku, vymezuje informační povinnosti cestovní kanceláře a pojišťovny, a bankovní záruku. Dále vymezuje povinnosti cestovní kanceláře, dozor nad dodržováním zákona, přestupky právnických a podnikajících fyzických osob, přestupky fyzických osob, a nakonec také vymezuje společné ustanovení k přestupkům.

Druhá část se zabývá základní činností a výkonem horské služby. Definuje pojem lyžařské areály a zároveň se zabývá financováním základních činností horské služby.

Třetí část se zabývá změnou zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Čtvrtá část pojednává o přechodných a závěrečných ustanoveních.

¹⁹ KULHÁNEK, M. a kol. *Legislativa pro cestovní ruch*. 2006. s.25

3.8 Programy pro rozvoj cestovního ruchu

Programy pro rozvoj cestovního ruchu jsou rozděleny z hlediska financování České republiky a Evropské unie. Konkrétně se pak jedná o Národní program pro rozvoj cestovního ruchu v regionech 2016-2020 a z hlediska EU o Programové období 2014–2020, ve kterém jsou zahrnuta společná pravidla pro Evropské strukturální a investiční fondy.

3.8.1 Programy pro rozvoj cestovního ruchu v rámci České republiky

“Národní program podpory cestovního ruchu v regionech 2016-2020 je dotační program, jehož cílem je zvýšení potenciálu a konkurenceschopnosti regionů, usnadnění pohybu návštěvníků v destinacích, rozvoj základní a doprovodné infrastruktury, rozproštění návštěvnosti, rozvoj kvality služeb cestovního ruchu a také podpora socioekonomických přínosů cestovního ruchu.

Tento program je spolufinancovaný z prostředků státního rozpočtu, který zahrnuje dva programy:

- program pro rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu,
- program marketingové aktivity v cestovním ruchu.”²⁰

V roce 2017 byl program pro rozvoj základní a doprovodné infrastruktury orientován na podporu rozvoje investic do cestovního ruchu, rozšíření a zvýšení kvality služeb a především pak přizpůsobení infrastruktury novým cílovým skupinám. Investice byly zaměřeny na podporu a vybudování nových turistických tras, ať již v oblasti pěší turistiky, cyklistiky, lyžování a dalších udržitelných forem cestovního ruchu. Dále pak také do rozvoje navigačních a informačních systému v destinacích, podporu ekologicky šetrné dopravy návštěvníků či jejich monitoring.²¹

²⁰ Ministřtvo pro místní rozvoj ČR [online]. *Národní program podpory cestovního ruchu v regionech (2016-2020)*.

²¹ Ministřtvo pro místní rozvoj ČR [online]. *Rok 2017 – Rozvoj základní a-doprovodné infrastruktury cestovního ruchu*.

Hlavním cílem programu marketingových aktivit v cestovním ruchu bylo zvýšení povědomí o regionech a v tomto důsledku pak zvýšení návštěvnosti v dané oblasti. Podpora byla zaměřena především na realizaci marketingových výzkumů, podporu a distribuci místních produktů a zavádění inovací v cestovním ruchu.²²

3.8.2 Programy pro rozvoj cestovního ruchu v rámci EU

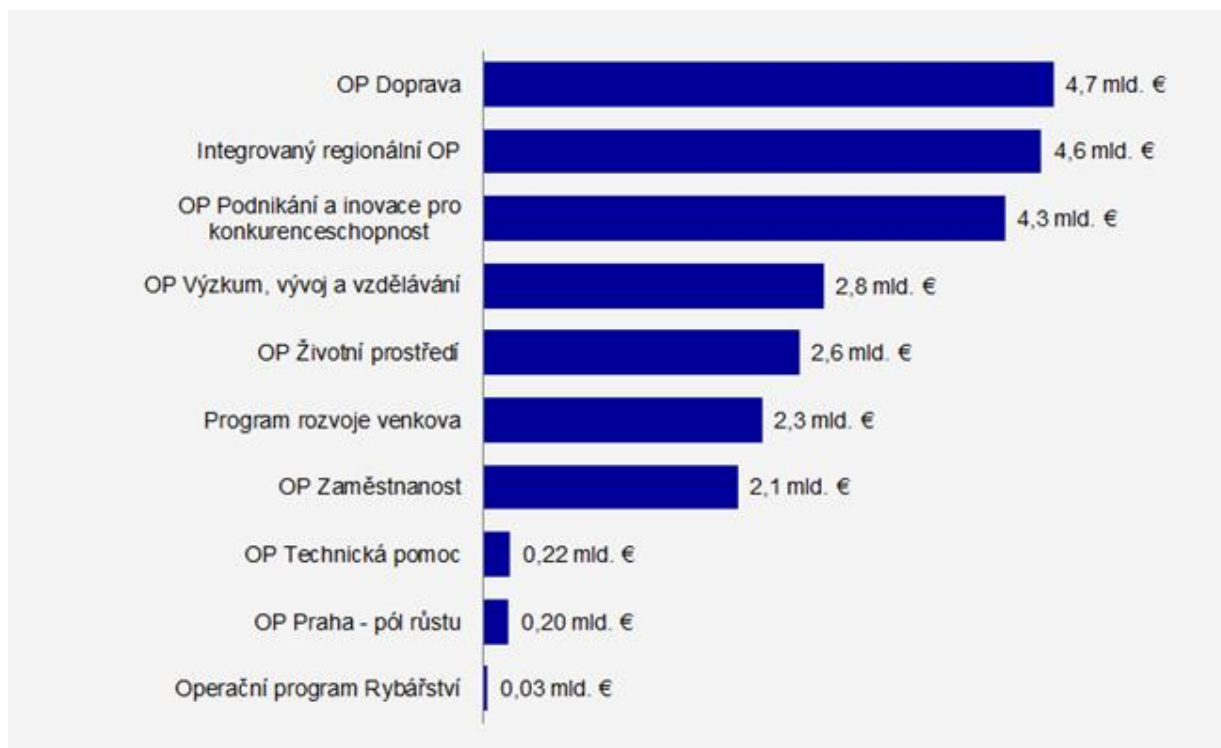
Jak již bylo uvedeno výše, v rámci Evropské unie je v současné době vymezeno Programové období 2014–2020. „Cestovní ruch není zahrnutý jako tematický cíl v nařízeních ohledně evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF), protože spíše než cíl, představuje prostředek, resp. sektor.“²³ To ovšem neznamená, že do něj není investováno. Cestovní ruch má možnost čerpat z více programů.

Mezi hlavní cíle programového období 2014–2020 patří investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Na toto období bylo ČR vyčleněno 24 miliard €.

²² Ministřtvo pro místní rozvoj ČR [online]. *Rok 2017 – Marketingové aktivity v cestovním ruchu*.

²³ Evropská komise [online]. *Cestovní ruch*.

Obr. 2 Programové období 2014–2020

Zdroj: Ministrestvo pro místní rozvoj ČR [online].²⁴

Operační programy 2014-2020:

- OP podnikání a inovace pro konkurenceschopnost - řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu,
- OP výzkum, vývoj a vzdělávání - řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,
- OP zaměstnanost - řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí,
- OP doprava - řízený Ministerstvem dopravy,
- OP životní prostředí - řízený Ministerstvem životního prostředí,
- integrovaný regionální operační program - řízený Ministerstvem pro místní rozvoj,
- OP Praha – pól růstu ČR - řízený Magistrátem hlavního města Prahy,
- OP technická pomoc - řízený Ministerstvem pro místní rozvoj,

²⁴ Ministrestvo pro místní rozvoj ČR [online]. *Programy pro programové období 2014-2020.*

- OP Rybářství 2014-2020 - řízený Ministerstvem zemědělství,
- Program rozvoje venkova - řízený Ministerstvem zemědělství.²⁵

²⁵ Tamtéž.

4 Vlastní práce

4.1 Oblast Jeseníku

Jesenický region se rozkládá na severu Olomouckého kraje v okolí Hrubého Jeseníku. Oblast Jeseníků je rozdělena na dva celky, které oddělují horské hřbety. Jižní část spadá pod okres Šumperk a zahrnuje oblasti Zábřežsko, Šumpersko a Staroměstsko. Severní část patří pod okres Jeseník a zahrnuje Jesenicko, Zlatohorsko a Javornicko. Bohatá historie zasahuje až do pravěku.²⁶

Oblast Jeseníků má rozmanité přírodní podmínky. Mezi nejcennější území patří chráněné krajinné oblasti. Tato území jsou členěna na čtyři národní přírodní rezervace, do nichž patří Praděd, jenž je nejvyšším vrcholem Jeseníků a druhým nejvyšším vrcholem ČR, Šerák – Keprník, Rejvíz a Skřítek. Náleží zde také národní přírodní památka Javorový vrch. Jejich posláním je zachování krajiny a přírodního dědictví pro další generace.²⁷

4.2 Kultura a památky

Ačkoli je oblast Jeseníků známá především díky sportovnímu vyžití, skrývá i nemalé kulturní bohatství. Mezi známé památky tohoto regionu patří hrad Sovinec, hrad Žulová, zámek Jánský vrch, zámek ve Velkých Losinách, zámek Loučná nad Desnou a mnoho dalších zřícenin.

Oblast Šumperska je proslulá inkvizičními procesy, které se zde konaly v 17. století. Za údajné čarodějnictví a spojení s ďáblem zde bylo upáleno přes stovky lidí a dle této události byl napsaný román Kladivo na čarodějnice a natočen film stejného názvu. Expozice čarodějnických procesů je otevřená od roku 2010 a nabízí mnoho zajímavostí včetně shlédnutí mučících nástrojů, či možnosti vydat se po vybudované cyklotrase, která vede od Mohelnice až po Zlaté Hory a je plná informací a historických údajů.

Raritní výroba ručního papíru ve Velkých Losinách je jedním z nejstarších a nejdéle fungujících podniků v Evropě. V Evropě je pouhých pět výrobců, a proto se řadí

²⁶ Jeseníky, sdružení cestovního ruchu [online].

²⁷ Správa CHKO Jeseníky [online]. *Základní údaje*.

mezi oblíbený a navštěvovaný objekt v oblasti Jeseníků. Papírna nabízí prohlídku muzea s tradičními výrobky, i exkurzi samotné manufaktury.²⁸

Lovecko – lesnické muzeum v Úsově. Toto muzeum nabízí jedinečnou prohlídku trofejí a přírodovědeckou sbírku, která je zachována v původním stavu.

Pohraniční opevnění u Starého Města. Pohraniční opevnění byla budována pro ochranu před fašistickým Německem. Ve své době byla tato opevnění jedna z nejdokonalejších v Evropě. Bylo dokončeno šest srubů s rozsáhlými podzemními prostorami, které je možné dodnes navštívit.²⁹

4.3 Lázeňství

Lázeňství má v Jeseníkách dlouhodobou tradici. Místní klima má léčivé účinky a řadí se k nejlepším na světě.

Horské lázně Karlovy Studánky jsou historickým lázeňským městem. Leží v malebném prostředí na úpatí nejvyšší hory Jeseníků – Pradědu. Jedná se o nejvýše položené lázně v ČR, je zde nejčistší vzduch v ČR. Proto se zde léčí především astma, alergie, potíže s dýcháním, ale i mnoho dalších nemocí. Hlavním přírodním léčivým zdrojem je mineralizovaná uhličitá voda, která se využívá jak ke koupelím, tak k pití.³⁰

Priessnitzovy lázně v Jeseníku leží v nejsevernějším cípu Olomouckého kraje, na úpatí Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku. Jsou prvním vodoléčebným ústavem na světě, pro tyto lázně jsou typické Priessnitzovy koupele. Léčí se zde nemoci oběhového ústrojí, poruchy pohybového aparátu, kožní nemoci a mnoho dalších³¹.

Termální lázně Velké Losiny jsou jedny z nejstarších moravských lázní. Místní sírné termální vody jsou využívány k léčivým účelům. V těchto lázních se léčí nemoci kožní, oběhového ústrojí, onkologická onemocnění a další.³²

²⁸ Ruční papírna Velké Losiny [online]. *Ruční papír ve světě*.

²⁹ Jeseníky [online]. *Pohraniční opevnění u Starého města pod Sněžníkem*.

³⁰ Karlova Studánka [online]. *Lázeňská léčba*.

³¹ Priessnitz. Léčebné lázně Jeseník [online]. *O lázních*.

³² Termální lázně Velké Losiny [online]. *Lázně*.

Lázně Bludov se nachází 6 km od města Šumperk, v klidném prostředí podhůří Jeseníků. Jsou moderním lázeňským zařízením, kde se jako jediní v ČR specializují na léčbu obezity. Jsou známé ale i díky novým postupům při léčbě dýchacích potíží, či pohybového aparátu.³³

4.4 Perspektivní rekreační střediska

V oblasti Jeseníků se nachází mnoho vyhlášených rekreačních středisek, ve kterých si každý příznivec sportu, ale i relaxace přijde na své. V letních obdobích láká návštěvníky především turistika v horských oblastech. V posledních letech nachází stále více lidí oblibu v cyklistice, a tak se stále budují nové cyklotrasy a Jeseníky mají pro tuto sportovní aktivitu výborné podmínky. V zimní sezóně se jedná o vyhlášená lyžařská střediska a běžecké trasy.

Níže jsou uvedena rekreační střediska Dolní Moravy a Koutů nad Desnou, která se v posledních letech rozrostla, a také díky nimž hlasí tato oblast příliv návštěvníků nejen z České republiky, ale i turistů ze zahraničí.

4.4.1 Dolní Morava

Dolní Morava se rozkládá na úpatí Kralického Sněžníku, mezi hřebeny Orlických hor a Jeseníků. Ačkoli má pouhých 298 stálých obyvatel, je jednou z rekreačních oblastí, která se v posledních letech velice rozrostla. Tato destinace se stala velice vyhledávanou a to i zahraničními turisty.³⁴

V letním období je možné využít mnoha nabízených aktivit v krásném prostředí. Toto rekreační středisko mimo klasické sportovní aktivity jako je cykloturistika či turistika nabízí také řadu dalších atraktivních činností. Na své si tu přijde každý jedinec různých věkových kategorií. Pro děti je tu Mamutíkův vodní park, lesní zážitkový les nebo pískový svět. Pro dospělé jsou k dispozici koloběžky, bobová dráha, disk golf park, adrenalin park, kde najdete horolezeckou stěnu, skok volným pádem nebo obří tandemovou houpačku. Stamichmanova naučná stezka Vám poskytne mnoho informací o "lesních obyvatelích, zvěři i rostlinách. Výhledově by v tomto místě mělo také

³³ Lázně Bludov [online]. *Lázeňské služby*.

³⁴ Dolní Morava [online]. *Základní informace*.

vzniknout golfové hřiště. V tomto regionu se nachází prozatím pouze jedno, proto přinese další zájemce a návštěvníky do tohoto místa.

V zimním období se můžete kromě klasického lyžování a snowboardingu vydat na běžky. V okolí Dolní Moravy je v návaznosti na Jesenickou lyžařskou magistrálu přes 50 km běžeckých tratí. Skialpové centrum nabízí túry s horským vůdcem. Večerní sáňkování na trase dlouhé 2,5 km přinese nevšední zážitky nejen dětem. A v neposlední řadě také fatbike, který Vám zajistí bezpečou projížďku na kole po sněhu.

Raritou Dolní Moravy se stala nedávno vybudovaná "Stezka v oblacích", která se nachází na samém vrcholu v nadmořské výšce 1116 m.n.n., výška této stezky je 55 metrů. Ze Stezky se naskýtají dechberoucí výhledy na celý masiv Králického Sněžníku s malebným údolím řeky Moravy, v dálce pak lze vidět i hlavní hřeben Jeseníků, Suchý vrch a Krkonoše.³⁵

4.4.2 Kouty nad Desnou

Kouty nad Desnou jsou součástí obce Loučné nad Desnou, která se nachází v samém srdci Jeseníků. Pro všechny roční období jsou výborným místem pro zahájení putování po Jeseníkách a jesenických krásách.

V letním období je Vám k dispozici šestisedačková lanovka, která je momentálně největší na Moravě. Nový bike park – nové dráhy různých úrovní obtížnosti pro terénní kola, k zakoupení celodenní jízdenka pro bikepark na lanovku. Inline dráha – ve výšce 1350 m.n.m na okruhu 2,5km, spojí pohyb s výhledy na hřebeny Hrubého Jeseníku. Stejně jako ve středisku Dolní Morava i Kouty nabízí diskgolf – svižná verze tradičního golfu – místo jamek koše, místo míčků frisbee. Dále GPS hra – tradiční hra hledání "pokladu" doplněná o pomoc terénní GPS Garmin. Koutecký les dřevěná expozice k animaci tradičních řemesel tohoto kraje a pohádkové postavičky jsou k vidění na krátké trase zakončené sochou Praděda – hlavní symbol Jeseníků. V tomto středisku se také pořádá již několik let v řadě Spartan Race, který přiláká mnoho závodníků i diváků.³⁶

V zimním období má středisko ideální podmínky pro lyžování a snowboarding. Celková délka sjezdových tratí je přes 11 kilometrů, což zaručuje prvenství mezi

³⁵ Dolní Morava [online]. *Stezka v oblacích*.

³⁶ Navštivte Jeseníky [online]. *Lyžařský areál Kouty*.

moravskými lyžařskými středisky. Skiareál Kouty nabízí také skvělé možnosti pro běžkaře. Běžecké trasy se nachází v nadmořské výšce 1100 - 1330 m n. m.

Raritou tohoto okolí se stala vodní nádrž Dlouhé stráně. “Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně se v roce 2005 zařadila mezi 7 největších divů České republiky. Zařadila se tak mezi nejvýznamnější české památky jako jsou třeba hrad Karlštejn nebo zámek Hluboká. V samotném finále hlasovací soutěže se stala dokonce největším divem České republiky, kdy pro ni hlasovalo 119 158 občanů.”³⁷

4.5 Regionální značka: Originální produkt Jeseníky

„Každý region v České republice má svůj vlastní neopakovatelný charakter, daný přírodním bohatstvím, kulturou a staletými tradicemi jeho obyvatel. Také výrobky a produkty pocházející z určité oblasti nesou část tohoto charakteru – je do nich vložena práce tammích řemeslníků a zemědělců i část jejich duše. Návštěvníkům pak nabízí specifickou pohostinnost a neopakovatelné zážitky.“³⁸ Kreativita lidí, bohatá nabídka služeb, tradice místních obyvatel, horské podnebí, mnoho lesů a luk, chov skotu a ovcí na pastvinách. To vše tvoří Jeseníky originálními.

Mezi vybrané certifikované produkty patří:

- pivo Holba,
- živá voda Schaumannovka,
- bezlepkové mlýnské výrobky PRO-BIO,
- Straroměstská máslová trubička,
- Velkolosinské pralinky,
- ViaDelicia – lahůdky ve skle,
- hostie a lázeňské oplatky.

Mezi vybrané certifikované služby patří:

- restaurace a penzion Bludoveček,
- Račí údolí s.r.o.,

³⁷ Dlouhé Stráně [online]. *Úvod*.

³⁸ Regionální značky [online]. *Jeseníky originální produkt*.

- Sport & Relax areál Bozeňov,
- Severomoravská chata,
- Relax centrum Kolštejn,
- Horský hotel Paprsek.³⁹

Všechny výrobky a produkty, které pochází z oblasti Jeseníků se mohou ucházet o značku Jeseníky originální produkt. Níže je uvedené logo této značky. Koupě výrobků pod tímto označením garantuje výrobce originalitu, kvalitu produktu a šetrné zacházení s přírodou.

Obr. 3 Logo originální produkt Jeseníky

Zdroj: www.jesenik.org/turista/83-jeseniky-originalni-produkt.html

³⁹ Tamtéž.

5 Analytická část

Analytická část diplomové práce se zabývá statistickou analýzou časových řad vybraných ukazatelů cestovního ruchu v oblasti Jeseníku v letech 2010–2017. Mezi hlavní zkoumané ukazatele patří vývoj návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení a vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízení v dané oblasti v letech 2010–2017. Práce analyzuje návštěvnost vybraných turistických objektů v oblasti Jeseníku v rozmezí let 2000–2017. Mezi vybrané turistické objekty patří Ruční papírna Velké Losiny, - Přecherčpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně, Expozice čarodějnické procesy v Šumperku a Ski areál Kouty. Práce řeší sezónní návštěvnosti těchto vybraných turistických cílů. Zkoumá původní a očištěné hodnoty časových řad, průměrný sezónní index a sezónní faktor. Věnuje se také návrhům a doporučením, která jsou stanovena na základě výsledků analyzovaných ukazatelů.

Použitá data v diplomové práci vycházejí z údajů Českého statistického úřadu a Sdružení cestovního ruchu Jeseníky. Informace o návštěvnosti vybraných turistických objektů jsou získány od vlastníků či správců jednotlivých objektů.

5.1 Vývoj počtu hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017

Oblast Jeseníku není definovaná jednotně. Je tvořena dvěma okresy Šumperk a Jeseník. Získaná data byla pro tuto skutečnost upravena. Praktická část se věnuje vývoji počtu hostů a vývoji počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017. Tento progres je popsán pomocí základních charakteristik sledované časové řady. Následně je spočítána prognóza vývoje sledovaného ukazatele pro roky 2018 a 2019. Vhodnost trendové funkce je posuzována dle indexu determinace I^2 , kdy nejvhodnější trendovou funkcí je ta, jejichž determinace se nejvíce blíží jedné. Práce analyzuje složení rezidentů a nerezidentů v oblasti Jeseníku v období 2010-2017 a to z hlediska jak počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních, tak i počtu přenocování. Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010-2017.

5.1.1 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017

Pro získání konkrétních informací o vývoji počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních byla vytvořena tabulka 1, která uvádí skutečnou roční návštěvnost hostů v hotelích, penzionech, kempech či chatových osadách v oblasti Jeseníku.

Tabulka 1 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010–2017

Rok	Hosté v HUZ	1. diference	Koeficient růstu	Bazický index
2010	170 465	-	-	-
2011	180 741	10 276	1,0603	1,060
2012	225 316	44 575	1,2466	1,322
2013	242 599	17 283	1,0767	1,423
2014	224 851	-17 748	0,9268	1,319
2015	259 015	34 164	1,1519	1,519
2016	280 191	21 176	1,0818	1,644
2017	311 453	31 262	1,1116	1,827
Průměr	236 829	20 141	1,0899	x

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z tabulky 1 je znát rostoucí tendence vývoje hostů v hromadných ubytovacích zařízeních. Nejméně hostů bylo ubytováno v roce 2010, nejvíce pak v roce 2017. Bazický index nám udává, že nárůst počtu hostů mezi těmito lety vzrostl o 82,7 %.

Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2012, kdy vývoj počtu hostů vzrostl o 24,66 %. Jedním z příznaků tohoto nárůstu byla zajisté odeznívající ekonomická krize. Naopak nejvyšší meziroční pokles byl zaregistrován v roce 2014, kdy vývoj počtu hostů klesl o 7,32 % oproti roku 2013. Tento pokles hostů byl způsobený nepříznivými podmínkami během zimní sezóny, kdy teploty byly nadprůměrné a turisté tak v zimním období neměli mnoho příležitostí ke klasickým zimním aktivitám jako je např. lyžování a běžkování, která jsou pro tuto oblast typická.

Také průměrný koeficient růstu dokazuje rostoucí vývoj hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v oblasti Jeseníku. Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních průměrně meziročně vzrostl o 8,9 %.

V oblasti Jeseníku se během období 2010-2017 vybuďovalo či rozrostlo mnoho zajímavých turistických objektů. Mnohé turistické objekty byly podpořeny investičními fondy EU. K nárůstu turistů také přispěl současný trend zdravého životního stylu.

Odhad počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2018-2019

Na základě tabulky 1 byla pomocí polynomiálního trendu vypočtena bodová a intervalová předpověď odhadu počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních pro následující roky 2018 a 2019. Na základě indexu determinace, jehož hodnota je 0,9256 a p-hodnoty 0,00013, která je menší než zvolená hladina významnosti $\alpha = 0,05$ byl model shledán statisticky významným. Výsledky výpočtů jsou uvedeny v příloze 3 a byly vypočítány pomocí programu Statistica 12. Rovnice použitá k odhadu budoucího vývoje má tvar $T_t = 152854,9 + 18660,9t$.

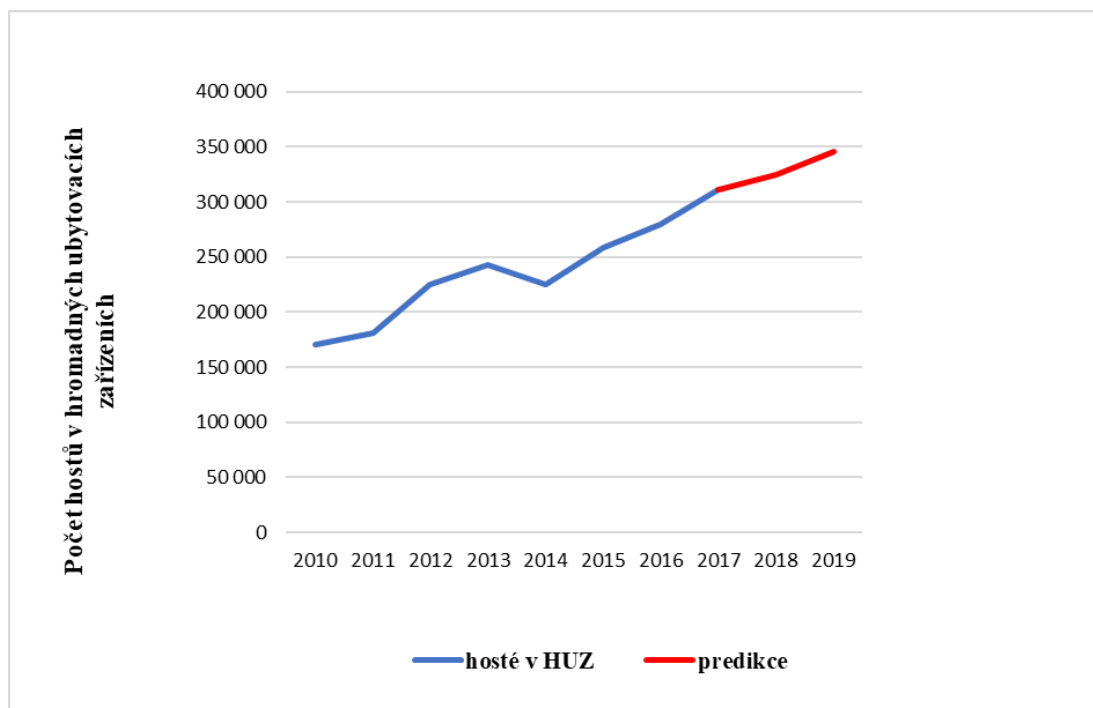
Tabulka 2 Odhad počtu hostů v oblasti Jeseníku v letech 2018-2019

Rok	Interval dolní	Interval horní	Bodová předpověď
2018	277394	364212	320803
2019	292950	385978	339464

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2 informuje o odhadu počtu hostů v letech 2018 a 2019. Poukazuje na to, že by se měl počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v následujících letech zvyšovat. Graf 1 zobrazuje odhad počtu hostů v oblasti Jeseníku ve zvolených letech 2018 a 2019. Modrá linie grafu znázorňuje data návštěvnosti v letech 2010-2017. Červená linie znázorňuje data predikované návštěvnosti v období dvou nadcházejících let.

Graf 1 Odhad počtu hostů v oblasti Jeseníku v letech 2018-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vývoj počtu hostů rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017

Tabulka 3 Vývoj počtu hostů rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017

Rok	Hosté celkem	z toho		Rezidenti v %	Nerezidenti v %
		rezidenti	nerezidenti		
2010	170 465	156 079	14 386	91,56	8,44
2011	180 791	166 041	14 750	91,84	8,16
2012	225 316	206 694	18 622	91,74	8,26
2013	242 599	222 581	20 018	91,75	8,25
2014	224 851	204 477	20 374	90,94	9,06
2015	259 015	236 540	22 475	91,32	8,68
2016	280 191	257 079	23 112	91,75	8,25
2017	311 453	280 764	30 689	90,15	9,85
Průměr	236 835	216 282	20 553	91,32	8,68

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka číslo 3 zaznamenává vývoj počtu rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017. Z tabulky je zřejmé, že oblast Jeseníku navštěvují z převážné většiny rezidenti České republiky. Procentuální průměr rezidentů ve sledovaném období 2010-2017 dosahuje 91,32 %. Vývoj počtu hostů rezidentů i nerezidentů má rostoucí tendenci. Nejvyšší nárůst hostů rezidentů byl v roce 2012, kdy se počet hostů rezidentů zvýšil o 24,48 % ve srovnání s rokem 2011. Nejvyšší meziroční nárůst hostů nerezidentů byl zaznamenán v roce 2017, kdy se počet hostů nerezidentů zvýšil oproti roku 2016 o 32,78 %.

5.1.2 Vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017

Tabulka 4 Vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017

Rok	Počet přenocování	1. difference	Koeficient růstu	Bazický index	Průměrný počet přenocování ve dnech
2010	811 190	-	-	-	4,75
2011	813 075	1 885	1,0023	1,002	4,6
2012	882 406	69 331	1,0853	1,088	3,95
2013	899 753	17 347	1,0197	1,109	3,7
2014	861 145	-38 608	0,9571	1,062	3,9
2015	1 017 509	156 364	1,1816	1,254	3,95
2016	1 094 809	77 300	1,0760	1,350	3,95
2017	1 142 206	47 397	1,0433	1,408	x
Průměr	813 073	47 288	1,0501	x	4,114

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka číslo 4 se zabývá vývojem počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017. Podobně jako u vývoje počtu hostů, také u vývoje počtu přenocování je tendence vývoje rostoucí. Nejvyšší počet přenocování byl zaznamenán v roce 2017, kdy počet přenocování vzrostl na 1 142 206. Naopak nejmenší počet přenocování byl zaznamenán v roce 2010 s počtem přenocování 811 190. Tato skutečnost je opět důsledkem hospodářské krize, která je zmíněna již výše. Nejvyšší meziroční nárůst

počtu přenocování byl v roce 2015, kdy se počet přenocování zvýšil o 18,16 %. Stejně jako u vývoje počtu hostů byl registrován pokles počtu přenocování v roce 2014. Vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních od roku 2010 roste. To dokazuje i průměrný koeficient růstu, který dosahuje nárůstu 5,01 %. Výjimkou byl pouze rok 2014, kdy došlo k poklesu přenocování o 38 608. Od tohoto roku se ovšem počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních neustále zvyšuje. Jedním z důvodů, proč k nárůstu dochází, je čerpání dotací Programového období 2014-2020, které financuje mnoho projektů na podporu cestovního ruchu.

Průměrný počet přenocování v oblasti Jeseníku je 4,1 dne. Dle definice délky trvání cestovního ruchu se jedná o dlouhodobý cestovní ruch, kdy návštěvník tráví v dané oblasti více než 3 dny.

Odhad počtu přenocování v oblasti Jeseníku v letech 2018-2019

Na základě tabulky 4 byla pomocí polynomiálního trendu vypočtena bodová a intervalová předpověď odhadu počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních pro následující roky 2018 a 2019. Na základě indexu determinace, jehož hodnota je 0,86603 a p-hodnoty 0,00074, která je menší než zvolená hladina významnosti $\alpha = 0,05$ byl model shledán statisticky významným. Výsledky výpočtů jsou uvedeny v příloze 4 a byly vypočítány pomocí programu Statistica 12. Rovnice použitá k odhadu budoucího vývoje má tvar $Tt=721021,5 + 48720t$.

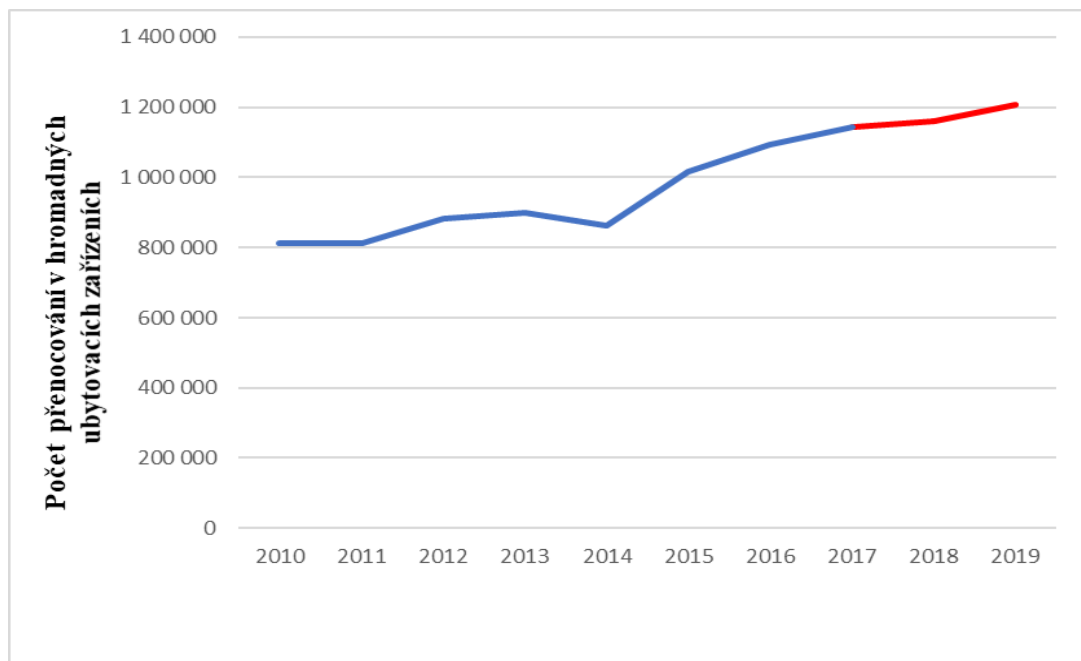
Tabulka 5 Odhad počtu přenocování v oblasti Jeseníku v letech 2018-2019

Rok	Interval dolní	Interval horní	Bodová předpověď
2018	1004275	1314728	1159502
2019	1041894	1374550	1208222

Zdroj: vlastní zpracování

Odhad hodnot z tabulky číslo 5 poukazuje na to, že by se měl počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v následujících letech zvýšit. Níže uvedený graf 2 uvádí grafické zobrazení. Modrá linie grafu znázorňuje data návštěvnosti v letech 2010-2017. Červená linie znázorňuje data predikované návštěvnosti v období dvou nadcházejících let.

Graf 2 Odhad počtu přenocování v oblasti Jeseníku v letech 2018–2019

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj počtu přenocování rezidentů a nerezidentů v HUZ v letech 2010-2017

Tabulka 6 Vývoj počtu přenocování rezidentů a nerezidentů v HUZ v letech 2010-2017

Rok	Celkem přenocování	z toho		z toho	
		rezidenti	nerezidenti	rezidenti %	nerezidenti %
2010	811 190	769 941	41 249	94,92	5,08
2011	813 075	774 226	38 849	95,22	4,78
2012	882 406	835 693	46 713	94,71	5,29
2013	899 753	846 768	52 985	94,11	5,89
2014	861 145	805 983	55 162	93,59	6,41
2015	1 017 509	957 709	59 800	94,12	5,88
2016	1 094 809	1 035 177	59 632	94,55	5,45
2017	1 142 206	1 061 231	80 975	92,91	7,09
Průměr	940 262	885 841	54 421	94,21	5,79

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

O vývoji počtu přenocování rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017 informuje tabulka 6. I zde je vidět nárůst počtu přenocování během sledovaného období. Rezidenti tvoří v průměrném počtu přenocování 94,21 %, z čehož vyplývá, že oblast Jeseníků je rezidenty vyhledávaná. Počet přenocování rezidentů dosáhl nejvyšší hranice v roce 2017. Naopak nejméně přenocování u rezidentů bylo zaznamenáno v roce 2011, s počtem 774 226 přenocování. Nejvyšší meziroční nárůst přenocování a to o 18,82 % rezidentů byl mezi lety 2014 a 2015. Také počet přenocování nerezidentů meziročně stoupá. V roce 2017 byl počet přenocování o 96,31 % vyšší než v roce 2010, který je prvním sledovaným rokem v této analýze. Jednou z příčin zvýšeného počtu přenocování nerezidentů jsou nově vybudované rekreační či lyžařské komplexy, nabízející kvalitní služby, za dostupnou cenu.

5.1.3 Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010–2017

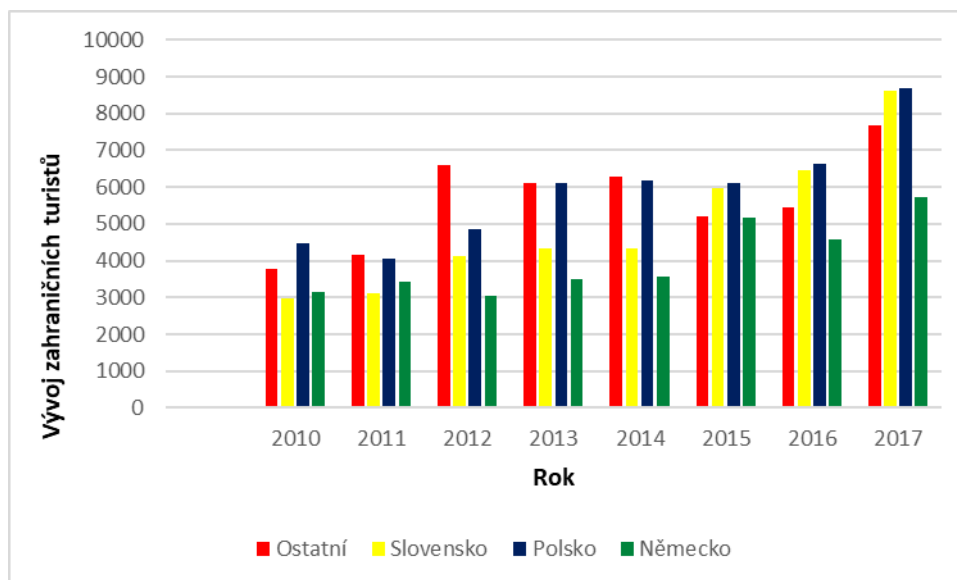
Z hlediska struktury hostů z ciziny je v oblasti nejvíce návštěvníků z Polska. Tabulka 7 zobrazuje strukturu zahraničních turistů. Ve sledovaném období 2010-2017 se jedná o 28,67 % polských turistů z celkového počtu návštěvníků. Následují návštěvníci ze Slovenska, kteří z celkového počtu zahraničních turistů zaujímají 24,27 %. Návštěvníci z Německa jsou zastoupeni 19,55 %. A dále ostatní zahraniční turisté zaujímají 27,51 %.

Tabulka 7 Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku v letech 2010-2017

Rok	Slovensko	Polsko	Německo	Ostatní
2010	2988	4486	3144	3768
2011	3099	4066	3418	4167
2012	4129	4871	3027	6595
2013	4320	6113	3481	6104
2014	4320	6195	3564	6295
2015	5989	6112	5183	5191
2016	6444	6637	4587	5444
2017	8615	8674	5736	7664
celkem	39904	47154	32140	45228

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní

Graf 3 Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010 - 2017

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf číslo 3 znázorňuje strukturu zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010-2017. Tento graf vychází z tabulky 7. Vzhledem k tomu, že mezi nejčastější zahraniční návštěvníky oblasti Jeseníku patří sousední Polsko, Německo a Slovensko, je jejich vývoj zaznamenán jednotlivě ve výše uvedeném grafu. I v tomto grafu lze vidět, že tendence vývoje zahraničních turistů je rostoucí. Největší nárůst zahraničních turistů byl zaznamenán v roce 2017 s celkovým počtem 30 689. Hlavní zastoupení v návštěvnosti dle národnosti mají Poláci, jejichž každoroční vývoj roste. V roce 2017 dosáhla návštěvnost polských turistů počtu 8 674, což je jednou tolik, než v roce 2010. Jedním z důvodů, proč si polský národ oblíbil oblast Jeseníku je blízká dostupnost z jejich rodné vlasti. Ročně se zvyšuje i počet slovenských návštěvníků. V roce 2017 jejich počet vzrostl na 8 615 návštěvníků, což je srovnatelné s návštěvností polských turistů. Naopak nejméně Slováků navštívilo oblast Jeseníku v roce 2010. Ani Německo na tom není jinak a stejně jako Slováci a Poláci v roce 2017 dosáhlo nejvyššího počtu návštěvníků ve sledovaném období. Jejich počet vzrostl na 5 736. Oproti Slovensku a Polsku, kteří měli nejmenší návštěvnost v roce 2010, Německo dle analýzy mělo nejmenší počet 3 027 návštěvníků v roce 2012.

5.2 Analýza návštěvnosti vybraných turistických cílů v oblasti Jeseníku

Analýza návštěvnosti byla provedena na základě vybraných turistických objektů v oblasti Jeseníku v období 2000–2017. Pro analýzu byly zvoleny cíle, které jsou pro tuto oblast významné jak z hlediska kulturního bohatství, tak z hlediska hospodářského, neboť prostřednictvím cestovního ruchu přináší přidanou hodnotu této oblasti. Zvyšuje se počet návštěvníků, realizují se nové projekty na výstavbu penzionů a rekreačních sídel, zlepšuje se taktéž kvalita služeb v oblasti pohostinství.

Mezi analyzované objekty patří:

- Ruční papírna ve Velkých Losinách,
- Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně,
- Expozice čarodějnických procesů v Šumperku
- Ski areál Kouty.

Ruční papírna ve Velkých Losinách je jednou z mála pracujících podniků svého druhu v Evropě. V Evropě je v současné době 5 ručních papíren, což ji činí významnou a pro turisty zajímavou.

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně je jednou z nejvýkonnějších vodních elektráren v Česku. Byla zařazena mezi divy České republiky. Její výstavba trvala 16 let a je zasazena do chráněné krajinné oblasti.

Expozice čarodějnických procesů v Šumperku navazuje na čarodějnické procesy, které v této oblasti probíhaly v druhé polovině 17. století a staly se neblahou součástí historie.

Ski areál Kouty je rekreační areál, který je v provozu od roku 2010. Jeho hlavním zaměřením není pouze lyžování, ale také turistika a další sporty. Pořádá se zde například známý závod Spartan Race.

U těchto zvolených objektů jsou vypočítány základní charakteristiky časových řad, které charakterizují jednotlivé vývoje návštěvnosti ve stanovených obdobích a dále jejich průměrné hodnoty.

5.2.1 Vývoj počtu návštěvníků Ruční papírna Velké Losiny v letech 2000-2016

Tabulka 8 Vývoj počtu návštěvníků Ruční papírna Velké Losiny v letech 2000-2016

Rok	Návštěvnost	1. diference	Koeficient růstu	Bazický index
2000	44 270	-	-	-
2001	43 733	-537	0,9879	0,988
2002	47 770	4 037	1,0923	1,079
2003	45 059	-2 711	0,9432	1,018
2004	48 719	3 660	1,0812	1,100
2005	47 654	-1 065	0,9781	1,076
2006	49 259	1 605	1,0337	1,113
2007	51 450	2 191	1,0445	1,162
2008	50 203	-1 247	0,9758	1,134
2009	49 000	-1 203	0,9760	1,107
2010	50 000	1 000	1,0204	1,129
2011	50 978	978	1,0196	1,152
2012	49 300	-1 678	0,9671	1,114
2013	45 112	-4 188	0,9151	1,019
2014	51 061	5 949	1,1319	1,153
2015	50 770	-291	0,9943	1,147
2016	58 888	8 118	1,1599	1,330
Průměr	49013	980,188	1,0179	x

Zdroj: Ruční papírna Velké Losiny, vlastní zpracování

Tabulka číslo 8 zobrazuje vývoj počtu návštěvníků v objektu Ruční papírna Velké Losiny v letech 2000-2016, který se stal cílem mnoha turistů oblasti Jeseníku a to především díky své unikátnosti. Dle výše uvedené tabulky byla nejmenší návštěvnost zaznamenaná v roce 2001 s 43 733 návštěvníky. Od roku 2002, kdy se Ruční papírna ve Velkých Losinách stala Národní kulturní památkou její návštěvnost roste. Dalším důvodem zvýšené návštěvnosti je obnovené Muzeum ručního papíru, které je k dispozici od roku 2007. Nejvyšší návštěvnosti bylo dosaženo v roce 2016, kdy počet návštěvníků vzrostl až na 58 888. V tomto roce bylo zároveň dosaženo i největšího meziročního nárůstu návštěvníků o 15,99 %.

5.2.2 Vývoj počtu návštěvníků Přecherčpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně v letech 2001-2017

Tabulka 9 Vývoj počtu návštěvníků Přecherčpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně v letech 2001-2017

Rok	Návštěvnost	1. diference	Koeficient růstu	Bazický index
2001	41 375	-	-	-
2002	43 487	2 112	1,0510	1,051
2003	44 282	795	1,0183	1,070
2004	51 933	7 651	1,1728	1,255
2005	54 275	2 342	1,0451	1,312
2006	60 976	6 701	1,1235	1,474
2007	17 862	-43 114	0,2929	0,432
2008	46 221	28 359	2,5877	1,117
2009	54 064	7 843	1,1697	1,307
2010	48 633	-5 431	0,8995	1,175
2011	47 724	-909	0,9813	1,153
2012	40 023	-7 701	0,8386	0,967
2013	36 530	-3 493	0,9127	0,883
2014	37 225	695	1,0190	0,900
2015	30 498	-6 727	0,8193	0,737
2016	31 542	1 044	1,0342	0,762
2017	38 790	8 292	1,2298	0,938
Průměr	42673	-96,313	0,9959	x

Zdroj: Ski areál Kouty, vlastní zpracování

Tabulka číslo 9 informuje o vývoji počtu návštěvníků Přecherčpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně v období 2001-2017. Průměrná návštěvnost v definovaném období byla vypočítaná na 42 673 návštěvníků ročně. V roce 2005 se vodní elektrárna zařadila mezi sedm divů České republiky a následně její největší návštěvnost byla v roce 2006, kdy vodní elektrárnu navštívilo 60 976 osob. Nejnižší návštěvnost byla zaznamenána v roce 2007. V tomto roce navštívilo vodní elektrárnu pouhých 17 862 návštěvníků, což

byl propad o 70,71 %. Důvodem byla generální rekonstrukce vodní elektrárny, která se uskutečnila v letních měsících, kdy zároveň probíhá hlavní sezóna a návštěvnost vodní elektrárny Dlouhé Stráně bývá největší.

5.2.3 Vývoj počtu návštěvníků Expozice čarodějnické procesy Šumperk v letech 2010-2017

Tabulka 10 Vývoj počtu návštěvníků Expozice čarodějnické procesy Šumperk v letech 2010-2017

Rok	Návštěvnost	1. diference	Koeficient růstu	Bazický index
2010	5 332	-	-	-
2011	6 104	772	1,1448	1,145
2012	5 763	-341	0,9441	1,081
2013	6 085	322	1,0559	1,141
2014	5 549	-536	0,9119	1,041
2015	7 089	1 540	1,2775	1,330
2016	6 246	-843	0,8811	1,171
2017	7 319	230	1,1718	1,373
Průměr	4 606	163,429	1,0463	x

Zdroj: Muzeum Šumperk, vlastní zpracování

Tabulka číslo 10 informuje o návštěvnosti Expozice čarodějnických procesů v Šumperku v letech 2010-2017. Tato expozice byla vybudována jako součást projektu „Čarodějnickou cyklotrasou po česko-polském příhraničí“. Geschaderův dům, ve kterém je expozice umístěna je jednou ze zastávek na cykloturistické trase z Mohelnice až do Zlatých hor. Tento projekt byl spolufinancován z dotačního programu EU. Průměrná roční návštěvnost je 4 606 turistů. Nejvíce návštěvníků – 7319, navštívilo expozici v roce 2017. Nejvyšší meziroční nárůst pak byl v roce 2015, kdy návštěvnost vzrostla o 27,75 %. Naopak nejméně návštěvníků bylo zaznamenáno v roce 2010, kdy byla expozice ve svých začátcích, neboť její otevření proběhlo v únoru 2010. Největší meziroční pokles návštěvnosti byl zaznamenán v roce 2016, kdy návštěvnost byla o 11,9 % nižší než v roce 2015.

5.2.4 Vývoj počtu návštěvníků Ski areál Kouty v letech 2012-2017

Tabulka 11 Vývoj počtu návštěvníků Ski areál Kouty v letech 2012-2017

Rok	Návštěvnost	1. diference	Koeficient růstu	Bazický index
2012	43 189	-	-	-
2013	43 186	-3	0,9999	1,000
2014	37 225	-5 961	0,8620	0,862
2015	49 449	12 224	1,3284	1,145
2016	53 229	3 780	1,0764	1,232
2017	58 871	5 642	1,1060	1,363
Průměr	47525	3136,4	1,0634	x

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

Tabulka číslo 11 zobrazuje vývoj počtu návštěvníků ve Ski areálu Kouty v letech 2012-2017. Průměrný počet návštěvníků v tomto období dosahuje 47 525 osob ročně. Ski areál Kouty je lyžařský areál, který je otevřený od roku 2010. Z výše uvedené tabulky lze vidět, že největší návštěvnost byla v roce 2017, kdy Ski areál navštívilo 58 871 turistů. Největší meziroční nárůst byl v roce 2015, kdy návštěvnost vzrostla oproti roku 2014 o 32,84 %. Nízká návštěvnost v roce 2014 byla částečně ovlivněna počasím, které způsobilo nepříznivé podmínky pro zimní sporty a díky nimž areál navštívilo méně příznivců zimních sportů.

5.3 Sezónnost vybraných turistických cílů v oblasti Jeseníku

Sezónní faktor je jedním z důležitých prvků cestovního ruchu, pomocí kterého je možné sledovat sezónní výkyvy. Hlavní sezóna se liší podle typu turistické oblasti. V horských oblastech se sezónnost sleduje v zimním období, kdy například zimní letoviska navštěvují lyžaři a příznivci zimních sportů, sledovanost je ale zároveň i v letním období, kdy horské oblasti navštěvují turisté za účelem cykloturistiky či pěší turistiky. V přímořských oblastech je hlavní sezóna během nejteplejších letních měsíců, zpravidla to bývá od června do září. U kulturních památek probíhá hlavní sezóna během letních prázdnin.

Mezi vybrané turistické cíle, které jsou analyzovány patří Ruční papírna Velké Losiny, Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně, Expozice čarodějnických procesů v Šumperku a Ski areál Kouty.

Sezónní data návštěvnosti těchto turistických objektů byla získaná v období 2010-2017, tedy kromě Ruční papírny, která je datována pouze do roku 2016. Všechny tyto objekty jsou otevřené celoročně, ačkoli jejich hlavní sezóna je během letních měsíců a u Ski areálu Kouty nad Desnou také během zimního období. Z návštěvnosti těchto turistických objektů byly vypočítány průměrné sezónní indexy a průměrné sezónní faktory pro 12 měsíců, které byly následně zaneseny do grafů.

Sezónní index byl vypočítán podílem skutečné a vyrovnané hodnoty. Vyrovnaná hodnota byla vypočítána za pomoci dvanácti členného klouzavého průměru, a to vzhledem k tomu, že časová řada obsahovala dvanáct pozorovaných měsíců.

Po vypočtení sezónního indexu byly následně spočítány průměrné sezónní indexy a průměrné sezónní faktory, jejichž součet je roven 12 po sobě jdoucích měsících. Následně byly stanoveny očištěné časové řady, které jsou výsledkem podílu původní hodnoty časové řady a příslušného průměrného sezónního faktoru.

5.3.1 Ruční papírna Velké Losiny

Ruční papírna Velké Losiny se vyjímá svou unikátností. V Evropě je jednou z pouhých pěti ručních papíren. Za předpokladu dobrého marketingu, by bylo možné docílit vyšší návštěvnosti i mimo hlavní sezónu, která je dle tabulky 15 především během letních měsíců.

Tabulka 12 Průměrný sezónní index a sezónní faktor

Měsíc	Průměrný sezónní index	Průměrný sezónní faktor
Leden	0,0400	0,0354
Únor	0,0520	0,0454
Březen	0,7990	0,7029
Duben	0,3530	0,3106
Květen	1,1990	1,0555
Červen	1,8560	1,6333
Červenec	3,3550	2,9524
Srpen	4,3150	3,7974
Září	1,3910	1,2247
Říjen	0,1500	0,1322
Listopad	0,0780	0,0686
Prosinec	0,0490	0,0417
Součet	13,634	12,00

Zdroj: Ruční papírna Velké Losiny, vlastní zpracování

Tabulka 12 uvádí průměrný sezónní index a sezónní faktor za datované období 2010–2016. Zobrazuje velké výkyvy v měsíční návštěvnosti. Ačkoli je Ruční papírna ve Velkých Losinách otevřena celoročně, hlavní sezóna probíhá v období prázdnin. Tedy v měsíci červenec a srpen. Ihned za měsíci letních prázdnin následuje červen, září a také květen. Naopak mezi nejslabší měsíce patří leden a prosinec, kdy se průměrná návštěvnost pohybuje okolo 4-5 %.

Ke zvýšení návštěvnosti během zimních měsíců by mohla napomoci především dobrá propagace a pořádání kurzů pro děti a dospělé. Tyto kurzy by se zaměřovali

na vlastní výrobu ručního papíru a poté na jeho kreativní využití, například během adventního období se zaměřit na výrobu vánočních přání či jiných dekorací.

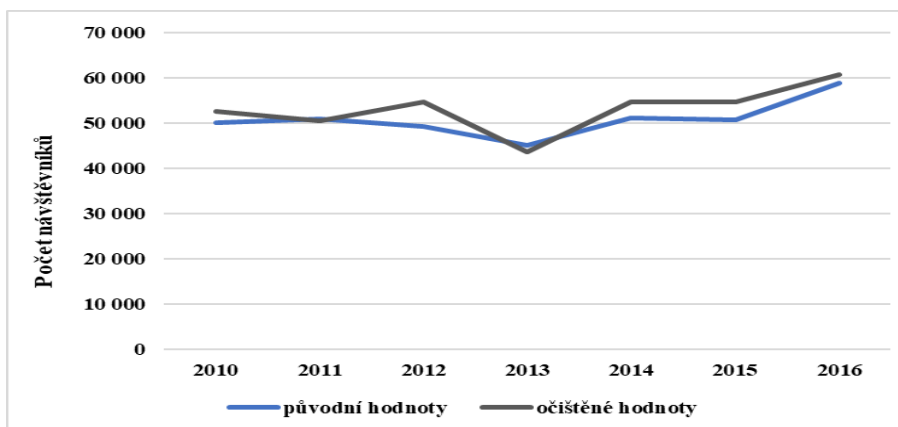
Tabulka 13 Sezónní očištěné časové řady

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	4289	5503	6547	4882	3612	7168	5757
Únor	5489	4630	7892	5225	3064	7143	7694
Březen	721	977	773	609	437	1175	994
Duben	4225	5152	4573	3178	3929	4685	5738
Květen	3886	4121	4756	4548	3648	3777	6126
Červen	3854	4183	4444	4103	4841	4228	5023
Červenec	4581	4218	3918	4014	5038	4315	5507
Srpen	4439	4701	4444	3934	4205	4397	4702
Září	4728	4738	4030	3429	4066	5376	4741
Říjen	4304	4092	4826	3502	6006	4092	5885
Listopad	5193	4216	3705	2874	8563	4216	4814
Prosinec	6835	4005	4748	3309	7290	4005	3717

Zdroj: Ruční papírna Velké Losiny, vlastní zpracování

Tabulka číslo 13 uvádí očištěné časové řady, které byly vypočteny podílem původních hodnot a průměrného sezónního faktoru. Tyto hodnoty byly porovnány v následujícím grafu číslo 4.

Graf 4 Původní a očištěné hodnoty časové řady

Zdroj: Ruční papírna Velké Losiny, vlastní zpracování

5.3.2 Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně

Přečerpávací vodní elektrárna je dalším z vyjímečných objektů, které oblast Jeseníku tvoří pro návštěvníky zajímavější. Zařadila se mezi nejvýznamnější české památky například vedle památky jako je hrad Karlštejn nebo zámek Hluboká nad Vltavou.

Tabulka 14 Průměrný sezónní index a sezónní faktor

Měsíc	Průměrný sezónní index	Průměrný sezónní faktor
Leden	0,0517	0,0486
Únor	0,0425	0,0399
Březen	0,1222	0,1148
Duben	0,2779	0,2610
Květen	2,0885	1,9618
Červen	2,1450	2,0148
Červenec	2,2479	2,1116
Srpen	2,4122	2,2658
Září	1,9218	1,8052
Říjen	1,2564	1,1802
Listopad	0,1615	0,1517
Prosinec	0,0475	0,0446
Součet	12,775	12,00

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

Tabulka číslo 14 vykazuje průměrný sezónní index a sezónní faktor. Hlavní sezóna přečerpávací vodní elektrárny není pouze během letních prázdnin, jak vykazuje Ruční papírna ve Velkých Losinách či čarodějnické expozice v Šumperku. Sezóna začíná od května a vrcholí v srpnu. Následují měsíce září a říjen, jsou dle průměrných sezónních indexů, které se pohybují mezi 125-192 %, mezi návštěvníky také oblíbenými. Nejmenší návštěvnost je v zimních měsících od prosince do února, kdy je horší dostupnost kyvadlovým autobusem ani pěší turistika není v těchto měsících nejvhodnější.

Ke zvýšení návštěvnosti této vodní elektrárny během zimních měsíců by mohlo přispět spojení sportovní aktivity s exkurzí Dlouhých Strání. A to propůjčením skialp, které by návštěvníci mohli použít jako „dopravní prostředek“.

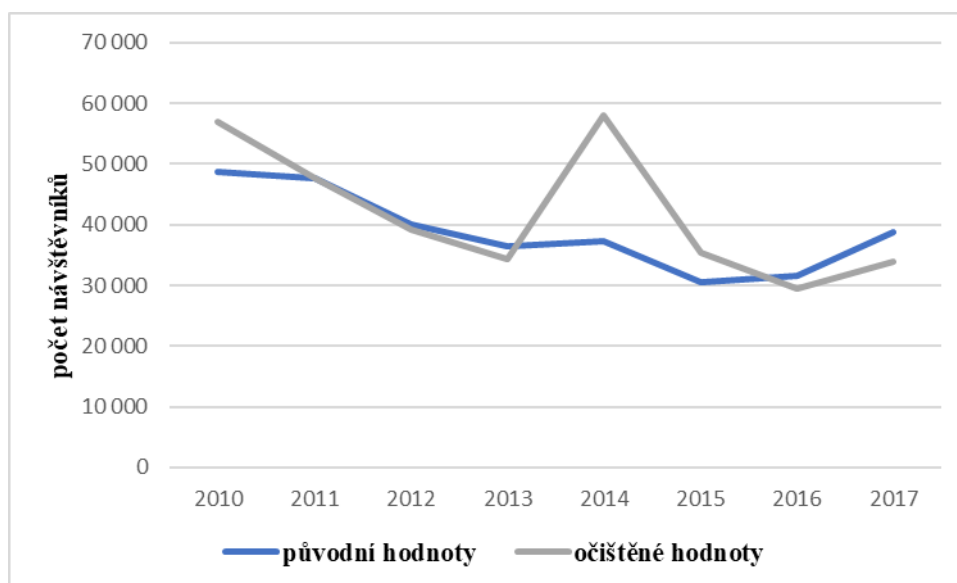
Tabulka 15 Sezónní očištění časové řady

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leden	6611	1751	989	1524	11534	5540	1812	1256
Únor	6360	4106	3105	0	10441	3731	3130	851
Březen	5794	5306	3502	2405	5724	2039	2570	3624
Duben	7187	6421	5505	2889	4023	1042	1433	3459
Květen	3567	3839	3237	3195	3387	2698	2342	3097
Červen	4072	3945	2853	3106	3494	2670	2256	3247
Červenec	4747	4590	3521	2453	2543	2263	2653	2988
Srpen	4207	3917	3535	3091	2484	2363	2815	2849
Září	3257	3868	3513	3215	2498	2770	3061	4048
Říjen	3661	3006	2870	3175	3759	2669	3120	3555
Listopad	2123	2776	4154	6989	5156	2611	1319	2512
Prosinec	5310	4234	2442	2352	2913	4974	2935	2442

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

Tabulka s číslem 15 informuje o očištěných časových řadách od sezónnosti, které jsou opět s původními hodnotami zanesené v grafu. Graf číslo 5 poté tyto hodnoty porovnává.

Graf 5 Původní a očištěné hodnoty časové řady

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

5.3.3 Expozice čarodějnické procesy Šumperk

Čarodějnické procesy, probíhající v oblasti Jeseníku v 17. století, se zapsali do dějin jako nešťastné období, při němž zemřelo mnoho nevinných lidí. Expozice čarodějnických procesů v Šumperku provází návštěvníky historií těchto procesů a dokumentuje celý hon na čarodějnice.

Tabulka 16 Průměrný sezónní index a sezónní faktor

Měsíc	Průměrný sezónní index	Průměrný sezónní faktor
Leden	0,0136	0,0129
Únor	0,1053	0,1001
Březen	0,1530	0,1454
Duben	0,5408	0,5142
Květen	0,5951	0,5659
Červen	1,8265	1,7367
Červenec	3,4888	3,3173
Srpen	3,4232	3,2549
Září	1,9852	1,8876
Říjen	0,2773	0,2637
Listopad	0,1949	0,1854
Prosinec	0,0168	0,0159
Součet	12,620	12,00

Zdroj: Muzeum Šumperk, vlastní zpracování

Tabulka 16 informuje o průměrném sezónním indexu a o sezónním faktoru za datované období 2010–2017. Hlavní sezóna probíhá v období letních prázdnin, tedy v měsících červenec a srpen, jak lze vidět z výše uvedené tabulky. Za tímto obdobím následuje měsíc červen, září a také květen. Expozice čarodějnických procesů v Šumperku se nachází jako zastávka na cyklotrase, která vede od Mohelnice až do Zlatých Hor. I z tohoto důvodu je nejvyšší návštěvnost během měsíců, kdy se cykloturisté vydávají na své výlety.

Ke zvýšení návštěvnosti během měsíců mimo hlavní sezónu by mohlo přispět zvýhodněné vstupné, či více tematických akcí, které jsou již nyní v prostorách expozice čarodějnických procesů pořádány.

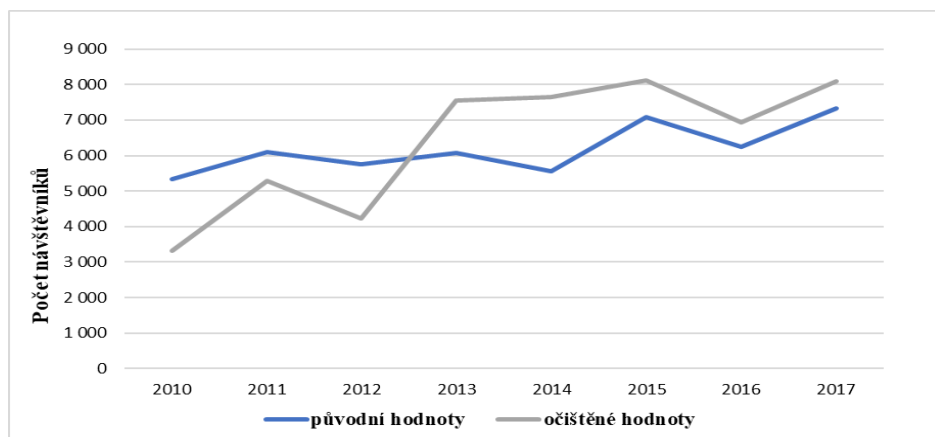
Tabulka 17 Sezónní očištění časové řady

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leden	0	0	0	1313	1622	927	463	0
Únor	0	0	0	40	579	1109	1388	1568
Březen	0	921	0	406	564	949	330	963
Duben	194	459	0	1107	848	694	377	103
Květen	398	382	532	742	585	491	346	505
Červen	641	553	503	551	581	632	376	327
Červenec	437	505	555	410	427	530	542	738
Srpen	471	480	433	453	422	564	626	636
Září	389	564	516	502	353	662	511	586
Říjen	349	421	664	668	319	652	554	611
Listopad	448	761	1025	469	281	394	232	1748
Prosinec	0	251	0	878	1067	502	1192	314

Zdroj: Muzeum Šumperk, vlastní zpracování

Tabulka číslo 17 informuje o očištěných časových řadách výstavy čarodějnických procesů. Návštěvnost má rostoucí tendence, jak lze vidět i z grafu číslo 6, který je uveden níže. Nejnižší návštěvnost byla v roce 2010, kdy v dubnu proběhlo otevření této expozice. Jak lze z tabulky číslo 20 vidět, v prvních letech během zimních měsíců měla expozice nízkou návštěvnost, která v posledních letech mírně vzrostla díky pořádaným tematickým akcím. Hlavní sezóna ovšem probíhá, jak již bylo řečeno, během letních prázdnin.

Graf 6 Původní a očištěné hodnoty časové řady

Zdroj: Muzeum Šumperk, vlastní zpracování

5.3.4 Ski areál Kouty

Ski areál Kouty byl vybudován v roce 2010. Jedná se o lyžařské středisko, s délkou sjezdovek 11,5 km, které se řadí k nejmodernějším lyžařským střediskům na Moravě.

Tabulka 18 Průměrný sezónní index a sezónní faktor

Měsíc	Průměrný sezónní index	Průměrný sezónní faktor
Leden	0,182	0,1745
Únor	0,266	0,2549
Březen	0,276	0,2646
Duben	0,185	0,1768
Květen	0,695	0,6655
Červen	1,070	1,0248
Červenec	3,467	3,3203
Srpen	3,824	3,6624
Září	1,526	1,4619
Říjen	0,814	0,7799
Listopad	0,040	0,0387
Prosinec	0,184	0,1758
Součet	1,044	12,00

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

Tabulka číslo 18 informuje o průměrném sezónním indexu a průměrném sezónním faktoru Ski areálu Kouty. Návštěvnost opět i u Ski areálu Kouty je nejvyšší během letní sezóny. Tento areál byl vybudovaný s hlavním zaměřením na zimní sezónu. Ovšem poměr návštěvnosti zimní a letní sezóny se nedá srovnat. Z výše uvedené tabulky tedy vyplývá, že mnohem větší zájem mezi návštěvníky je o oblast Jeseníku během letní sezóny, i přes nově vybudované moderní lyžařské centrum. Důsledkem nižší návštěvnosti během zimního období může být nestálé počasí, které způsobuje nevhodné lyžařské podmínky a dále cena skipasů.

Ke zvýšení návštěvnosti během zimního období by mohlo vést zaměření se na děti. Vybudování dětské sjezdovky, která by byla specializovaná na atrakce přímo na svahu, v podobě sněhových podjezdů, dětského slalomu, či dětské sánkařské dráhy.

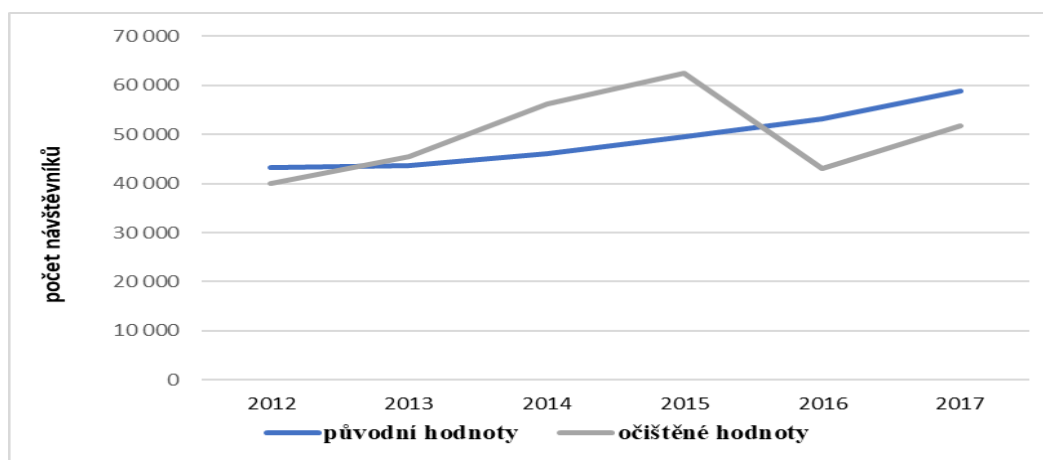
Tabulka 19 Sezónní očištění časové řady

Měsíc/ rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leden	4390	5461	5330	4521	3100	6143
Únor	7215	6516	4614	6665	2409	4927
Březen	4822	5839	5102	3685	3840	3050
Duben	2494	1403	8942	1867	2500	6900
Květen	3310	2137	4521	4778	3901	5034
Červen	3834	2990	4138	3769	4593	5126
Červenec	3211	3834	3577	3976	4731	5004
Srpen	3699	3677	3727	3834	4528	5437
Září	4485	2898	2835	4202	5026	4556
Říjen	2523	4138	4477	4340	3621	2897
Listopad	0	0	6667	13359	0	0
Prosinec	0	6524	2355	7543	4835	2651

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

Tabulka číslo 19 společně s níže uvedeným grafem číslo 7 porovnává původní a očištěné hodnoty a přehledně znázorňuje vliv sezónnosti na návštěvnost Ski areálu Kouty. Z grafu je patrné, že původní hodnoty jsou poměrně konstantní. Vliv sezónnosti ovšem znázorňuje výkyvy v návštěvnosti. Například v roce 2015 je očištěná hodnota návštěvnosti o 26,47 % vyšší než hodnota původní. Naopak v roce 2016 očištěná hodnota návštěvnosti o 19,062 % nižší než hodnota původní.

Graf 7 Původní a očištěné hodnoty časové řady

Zdroj: Ski areál Kouty, zpracování vlastní

5.4 Návrhy a doporučení

Oblast Jeseníků má velký potenciál pro rozvoj a růst cestovního ruchu. Z hlediska příznivých přírodních podmínek pro turistiku, cykloturistiku, lyžování a dalších sportů. Z hlediska bohaté historie a kultury, se kterou se pojí místní hrady, zámky, zříceniny, muzea, vojenská opevnění, jedinečná manufakturní papírna, čarodějnické procesy, unikátní přečerpávací vodní nádrž Dlouhé stráně. Z hlediska zdraví a relaxu, kdy nabízí kvalitní lázeňské služby v pěti různých lázeňských zařízeních. Wellness zařízení, která můžete navštívit at' v prostředí sobotínského zámku, či ve wellness hotelích na horách. A v neposlední řadě z hlediska tradic, které zahrnují tradiční a místní produkty či služby pod značkou regionální produkt Jeseníky.

V průběhu datovaného období došlo k vývoji a růstu jak počtu přenocování v ubytovacích zařízeních, tak ve vývoji počtu hostů. Návštěvníci jezdí do této oblasti jak na prodloužené víkendy, tak na dlouhodobější pobyty, což vyplynulo z průměrně strávené doby v této oblasti, která je 4 dny. Přes 90 % celkového počtu návštěvníků tvoří rezidenti. Co se nerezidentů týká, nejvíce navštěvují oblast Jeseníků Poláci, Slováci a Němci.

Ačkoli by se mohlo zdát, že turistická oblast Jesenicko má hlavní sezónu v zimě, je tomu právě naopak. Hlavní sezóna je i dle analyzované návštěvnosti vybraných turistických objektů během období letních měsíců, především pak prázdnin. Rozložení hlavní sezóny je dáno i horským charakterem krajiny a současným trendem zdravého životního stylu, která láká turisty a cykloturisty ze širokého okolí. Analýza návštěvnosti vybraných turistických cílů má rostoucí charakter. K dalšímu zvýšení zájmu návštěvníku by mohla přispět níže uvedená doporučení.

Zaměření se na zahraniční turisty – jak již bylo uvedeno výše, nerezidenti tvoří necelých 10 % z celkové návštěvnosti v této oblasti. Zvýšené návštěvnosti by mohlo být dosaženo, v případě zaměření se na propagaci cestovního ruchu této oblasti na zahraničním trhu a zdokonalení jazykové komunikace. Mezi další návrhy patří zkvalitnění služeb v ubytovacích zařízeních či informačních centrech, kde by byla nabízená služba delegáta. Tento delegát by případným zájemcům připravil program „na míru“, který by dle požadavků turistů byl zaměřený na kulturní památky, sport či relax spojený s ochutnávkou místních pokrmů.

Vybudování golfového hřiště – golf je v dnešní době jedním z oblíbených sportů, kterému se lidé věnují v různém věku, v oblasti Jeseníku bohužel žádné golfové hřiště není. Vybudováním perspektivního golfového hřiště by bylo možné navýšit zájem turistů i během jarních a podzimních měsíců.

Zaměření se na děti – v oblasti Jeseníku existuje mnoho atrakcí, zábavních parků a naučných tras, které jsou zaměřeny na děti. V rámci zvýšení návštěvnosti by bylo dobré vytvořit program pro děti, který by obsahoval mapu pokladů a na každém navštíveném místě, by děti museli plnit různé úkoly, za které by dostávali razítka, odměny a rodiče případnou slevu na vstupy.

Karta Jeseníky – vytvořením „JESkarty“ by bylo návštěvníkům umožněno využívat různých akcí a výhod v rámci návštěvy různých kulturních památek, sportovních a relaxačních zařízení. Případně by bylo možné uplatnit slevu na nákup regionálních produktů. Tuto kartu by návštěvník dostal zdarma v rámci ubytování, nebo by bylo možné zakoupit ji na označených místech.

Zřízení kyvadlové dopravy – na špatně dostupná turistická místa zřídit kyvadlovou dopravu, která by především handicapovaným návštěvníkům umožnila navštívit danou oblast.

Důležitou roli ve vývoji návštěvnosti dané oblasti hraje propagace, reklama a kvalitní služby. Pokud budou tyto hlavní zásady dodržovány, tendence vývoje turistů bude i nadále růst.

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat situaci a vývoj cestovního ruchu v oblasti Jeseníku prostřednictvím vybraných ukazatelů cestovního ruchu. Na základě výsledků, poté sestavit v závěru práce návrhy a doporučení, díky nimž by bylo možné zajistit udržitelný rozvoj v této oblasti či zvýšit návštěvnost domácích i zahraničních turistů. Oblast Jeseníku nabízí pestré kulturní i přírodní bohatství a další zajímavé projekty, které stojí za zmínku a návštěvu.

K analýze vývoje cestovního ruchu v oblasti Jeseníku byly využity základní charakteristiky časových řad. Tyto časové řady definovaly meziroční rozdíly a podíly v počtech návštěvníků v oblasti a dále zkoumaly rozdíly mezi počátečním a koncovým rokem analýzy. Na základě výpočtů byly stanoveny odhady počtu návštěvníků v budoucích letech. Data byla získána z Českého statistického úřadu, od organizace Sdružení cestovního ruchu Jeseníky a od správců jednotlivých objektů vybraných turistických cílů.

Oblast Jeseníku má výborný potenciál k rozvoji cestovního ruchu. Poskytuje atraktivní nabídku služeb, zážitků, rozvíjejících se rekreačních středisek, produktů, a to vše v horském malebném prostředí. Dle vybraných ukazatelů byl zjištěn pozitivní nárůst a vývoj návštěvnosti v této oblasti. Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních se mezi lety 2010–2017 zvýšil o 82,7 %. Tento markantní nárůst byl způsoben zvýšeným zájmem turistů, podpořeným mnoha novými turistickými cíli jako je například Stezka v oblacích na Dolní Moravě, která přiláká tisíce návštěvníků, nově vybudovaná lyžařská střediska, nová relaxační zařízení, zrekonstruované lázně ve Velkých Losinách atd. Dále roste i počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních. Mezi lety 2010-2017 se počet přenocování zvýšil o 40,8 %. Podle sledovaného období, pak vývoj počtu přenocování průměrně každoročně vzrostl o 8,9 %. Dle získaných dat je lze určit, že návštěvníci v této oblasti tráví v průměru 4 dny, tudíž je dle kategorizace realizován dlouhodobý cestovní ruch.

Z analýz, které jsou zaměřené na počet rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v období 2010-2017, můžeme usoudit, že oblast Jeseníku je velmi oblíbená domácími návštěvníky. Průměrný počet rezidentů za sledované období je 91,32 %, přičemž zbývajících 8,68 % tvoří počet nerezidentů.

Z hlediska struktury hostů ze zahraničí, ve sledovaném období 2010-2017 bylo zjištěno, že největší počet tvoří návštěvníci z Polska. Konkrétně se jedná o 28,67 % polských turistů, následují návštěvníci ze Slovenska, kteří z celkového počtu zahraničních turistů tvoří 24,27 %. Návštěvníci z Německa jsou zastoupeni 19,55 %. A zahraniční turisté z ostatních zemí zaujímají 27,51 %.

Pro analýzu vybraných turistických cílů byly zvoleny čtyři objekty, které jsou zajímavé pro svoji historii, netradičnost či kreativitu. Ruční papírna ve Velkých Losinách je Národní kulturní památkou, která usiluje o zapsání do UNESCO. Návštěvnost tohoto turistického objektu se ve sledovaném období 2000-2016 průměrně meziročně zvýšila o 1,79 %. Přecerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně je významným objektem nejen této oblasti, ale i celé České republiky. Tento objekt za posledních 17 let navštívilo v průměru 42 673 návštěvníků. Expozice čarodějnických procesů v Šumperku, láká turisty na historii čarodějnických procesů, které v této oblasti byly provozovány. Návštěvnost tohoto turistického objektu má rostoucí vývoj. Od počátku otevření této expozice až do roku 2017 vrostla návštěvnost o 37,3 %. Ski areál Kouty patří mezi nejmodernější lyžařský areál na Moravě. Průměrný počet návštěvníků ve sledovaném období 2012-2017 dosahuje 47 525 návštěvníků a vývoj návštěvnosti je rostoucí.

Všechny analyzované objekty jsou otevřeny celoročně, avšak hlavní sezóna probíhá během letních měsíců, především pak v období prázdnin. I ski areál Kouty, u kterého by bylo možné předpokládat hlavní sezónu během zimního období, navštíví nejvíce turistů během června, července a srpna. Analyzované objekty se ovšem snaží mít co nejvyšší návštěvnost i během měsíců mimo hlavní sezónu. Ski areál Kouty pořádá již tradičně mezinárodní závod Spartan Race, Expozice čarodějnických procesů pořádá tématické akce.

Cílem v následujících letech by mělo být další zvyšování počtu návštěvníků jak v turistických a historických objektech, tak celkově v oblasti Jeseníku. Jak již bylo řečeno, Jeseníky mají potenciál pro další růst a rozvoj návštěvnosti z hlediska mnoha aspektů. Z obecného hlediska, aby návštěvnost nadále rostla je potřeba podporovat udržitelný rozvoj, konkurenceschopnost a atraktivitu místních zařízení.

Zaměření se na zahraniční turisty by mohlo přinést další růst cestovního ruchu a zvýšení potenciálu místní oblasti. Cílené propagace a spolupráce se zahraničními cestovními kanceláři, aktivní služby tlumočnicků či rozšířená nabídka místních penzionů a hotelů, které zajistí kvalitní služby hostům ze zahraničí.

Další cílovou skupinou, na kterou se při rozvoji zaměřit jsou rodiny s dětmi. Aktivně strávený volný čas je zaměřen především na děti. Jedním z důležitých požadavků, který je kladen na služby v cestovním ruchu je segment služeb hlídání dětí, či animátoři a vhodné kreativní animační činnosti, které děti baví, upoutají jejich pozornost a rodiče tak mají chvíli čas sami pro sebe.

V neposlední řadě je potřeba kvalitní propagace turistických objektů především skrze internetové portály, protože ty v dnešní době patří mezi nejdůležitější typ médií.

7 Seznam použitých zdrojů

1. HESKOVÁ, M. a kolektiv. *Cestovní ruch: Pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1.vydání. Praha: Fortuna, 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
2. JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 2. vydání. Praha: Grada, 2012, 313 s. ISBN 978-80-247-4209-0.
3. MALÁ, V. *Cestovní ruch*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická, Fakulta mezinárodních vztahů, 1999, 83 s. ISBN: 80-7079-443-7.
6. RYGLOVÁ, K. *Cestovní ruch: Soubor studijních materiálů*. 3. rozšířené vydání. Ostrava: KeyPublishing s.r.o., 2009. 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.
7. VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. 1. vydání. Praha: Grada, 2008, 232 s. ISBN 978-80-247-27219.
11. GALVASOVÁ, Iva, et al. *Průmysl cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
12. VYSTOUPIL, J.; ŠAUER, M. *Základy cestovního ruchu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 163 s. ISBN 80-210-4205-2.
15. KULHÁNEK M. a kolektiv. *Legislativa pro cestovní ruch*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 96 s.

Internetové zdroje

4. EUROSTAT, Statistic Explained. *Statistika cestovního ruchu* [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics/cs
5. ARTSLEXIKON. *Turismus kulturní* [online]. [cit.2017-05-20]. Dostupné z WWW: http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Turismus_kulturn%C3%AD2
8. WORLD TRAVEL & TOURISM COUNCIL. *Country Economic Impact Analysis* [online]. [cit.2017-06-08]. Dostupné z WWW:<https://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>
9. MINISTERSTVO PRO VNITŘNÍ ROZVOJ ČR. *Cestovní ruch v České republice* [online]. [cit.2017-05-20]. Dostupné z WWW:

- <http://www.mmr.cz/getmedia/01144b63-0600-43c1-9bf5-cdd487c313fb/MMR-Cestovni-ruch-v-Ceske-republice.pdf>
10. STATISTIKA A MY. *Cestovní ruch České republiky pomáhá* [online]. [cit.2017-06-22]. Dostupné z WWW <http://www.statistikaamy.cz/2015/01/cestovni-ruch-ceske-ekonomice-pomaha/>
 13. STATISTIKA A MY. *Kolik vydělává tuzemský cestovní ruch* [online]. [cit.2017-06-28]. Dostupné z WWW: <http://www.statistikaamy.cz/2015/04/kolik-vydelava-tuzemsky-cestovni-ruch/>
 14. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hromadné ubytovací zařízení_ruch* [online]. [cit.2017-02-07]. Dostupné z WWW: <https://vdb.czso.cz/huz/index.jsp>
 14. MINISTRESTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020* [online]. [cit.2017-09-04]. Dostupné z WWW: [http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-\(1\)](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-(1))
 16. MINISTRESTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Rok 2017 – Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu* [online]. [cit.2017-09-15]. Dostupné z WWW: [https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch](https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch)
 17. MINISTRESTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Rok 2017 – Marketingové aktivity v cestovním ruchu* [online]. [cit.2017-09-15]. Dostupné z WWW: [https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu](https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu)
 18. EVROPSKÁ KOMISE. *Cestovní ruch* [online]. [cit.2017-09-18]. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/themes/tourism/
 19. JESENÍKY SDRUŽENÍ CESTOVNÍHO RUCHU. *Úvod* [online]. [cit.2018-01-22]. Dostupné z WWW: <http://www.jesenikytourism.cz/>
 20. SPRÁVA CHKO JESENÍKY. *Základní údaje* [online]. [cit.2018-01-22]. Dostupné z WWW: <http://jeseniky.ochranaprirody.cz/>

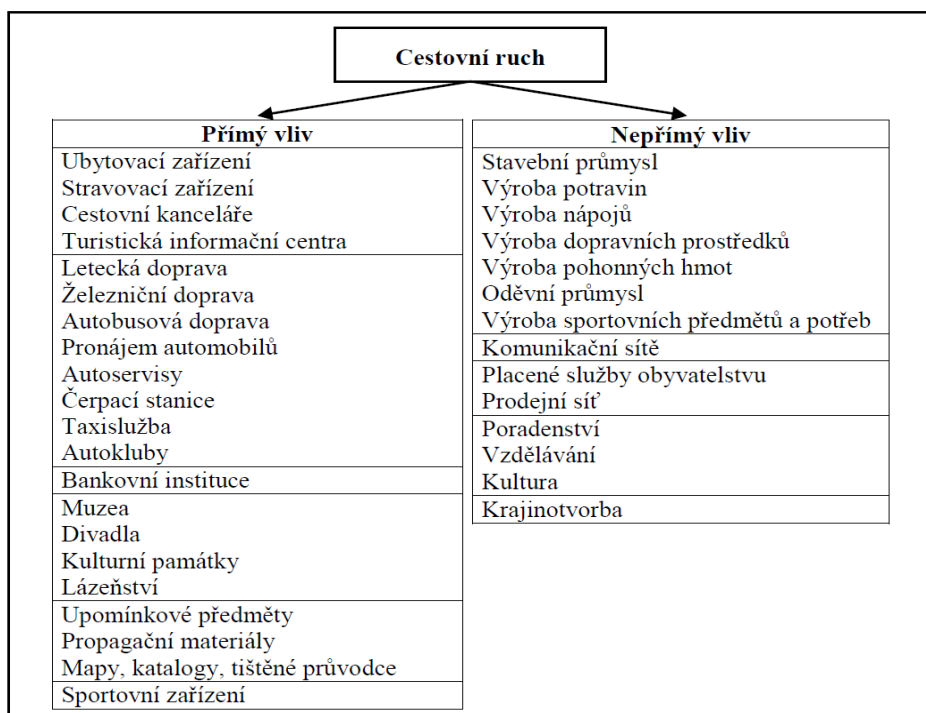
21. RUČNÍ PAPIRMA VELKÉ LOSINY. *Ruční papír ve světě* [online]. [cit.2018-01-28]. Dostupné z WWW: <https://www.rucnipapirna.cz/cz/>
22. JESENÍKY. *Pohraniční opevnění u Starého Města pod Sněžníkem* [online]. [cit.2018-01-08]. Dostupné z WWW: <https://www.navstivtejeseniky.cz/cil/pohranicni-opevneni-u-stareho-mesta-pod-sneznikem>
23. KARLOVA STUDÁNKA. *Lázeňská léčba*. [online]. [cit.2018-01-08]. Dostupné z WWW: <http://www.horskelazne.cz/lazenska-lecba>
24. PRIESSNITZ. LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK. *O lázních* [online]. [cit.2018-01-11]. Dostupné z WWW: <http://www.priessnitz.cz/>
25. TERMÁLNÍ LÁZNĚ VELKÉ LOSINY. *Lázně* [online]. [cit.2018-01-11]. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-losiny.cz/24670-termalni-lazne-velke-losiny>
26. LÁZNĚ BLUDOV. *Lázeňské služby* [online]. [cit.2018-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-bludov.cz/lazenske-sluzby.htm>
27. DOLNÍ MORAVA. *Základní informace* [online]. [cit.2018-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.dolnimorava.cz/stezka-v-oblacich>
28. NAVŠTIVTE JESENÍKY. *Lyžařský areál Kouty* [online]. [cit.2018-01-19]. Dostupné z WWW: <https://www.navstivtejeseniky.cz/master/zimni-cile/bezecke-lyzovani/>
29. DLOUHÉ STRÁNĚ. *Úvod* [online]. [cit.2018-01-23]. Dostupné z WWW: <https://www.dlouhe-strane.cz/>
30. REGIONÁLNÍ ZNAČKY. *Jeseníky originální produkt* [online]. [cit.2018-01-23]. Dostupné z WWW: <http://www.regionalni-znacky.cz/jeseniky/>

8 Přílohy

Seznam příloh

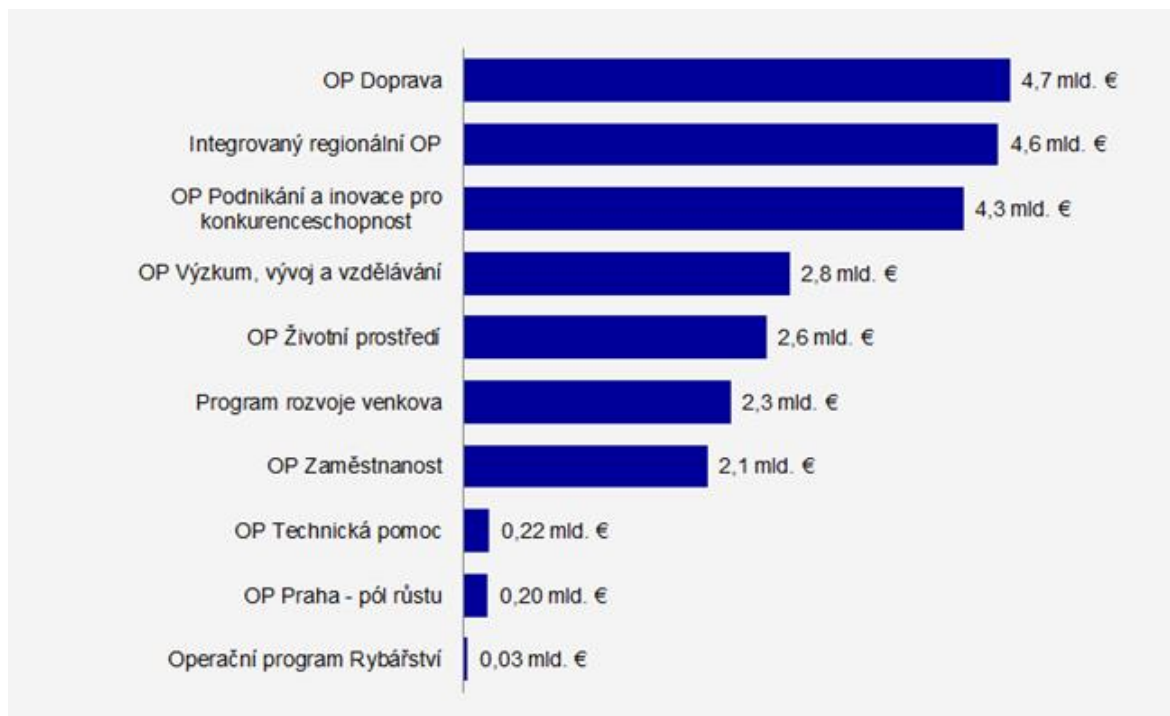
Příloha 1 Cestovní ruch a jeho vazby na ekonomické činnosti.....	71
Příloha 2 Programové období 2014-2020.....	71
Příloha 3 Logo originální produkt Jeseníky.....	72
Příloha 4 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních–výsledky regrese.....	72
Příloha 5 Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních–výsledky regrese.....	72
Příloha 6 Návštěvnost Ruční papírna Velké Losiny 2010–2016.....	73
Příloha 7 Návštěvnost přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně 2010-2017.....	73
Příloha 8 Návštěvnost expozice čarodějnických procesů v Šumperku 2010-2017.....	74
Příloha 9 Návštěvnost Ski areál Kouty 2012-2017.....	74
Příloha 10 Seznam obrázků.....	75
Příloha 11 Seznam tabulek.....	75
Příloha 12 Seznam grafů.....	76

Příloha 1 Cestovní ruch a jeho vazby na ekonomické činnosti

Zdroj: GALVASOVÁ, I., et al. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha, 2008. s. 34.

Příloha 2 Programové období 2014-2020

Zdroj: www.mmr.cz

Příloha 3 Logo originální produkt Jeseníky

Zdroj: www.jesenik.org/turista/83-jeseniky-originalni-produkt.html

Příloha 4 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních – výsledky regrese

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Hosté v HUZ (Sešit1 v PS1) R= ,96210069 R2= ,92563773 Upravené R2= ,91324402 F(1,6)=74,686 p<,00013 Směrod. chyba odhadu : 13994,						
N=8	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(6)	p-hodn.
Abs. člen			152854,9	10903,92	14,01834	0,000008
čas	0,962101	0,111327	18660,9	2159,30	8,64211	0,000132

Příloha 5 Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních – výsledky regrese

Výsledky regrese se závislou proměnnou : počet přenocování (List1 v počet př R= ,93221920 R2= ,86903264 Upravené R2= ,84720475 F(1,6)=39,813 p<,00074 Směrod. chyba odhadu : 50040,						
N=8	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(6)	p-hodn.
Abs. člen			721021,5	38991,11	18,49195	0,000002
n	0,932219	0,147743	48720,0	7721,39	6,30975	0,000739

Příloha 6 Návštěvnost Ruční papírna Velké Losiny 2010–2016

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	152	195	232	173	128	254	204
Únor	249	210	358	237	139	324	349
Březen	507	687	543	428	307	826	699
Duben	1312	1600	1420	987	1220	1455	1782
Květen	4102	4350	5020	4800	3850	3987	6466
Červen	6295	6832	7259	6701	7907	6905	8204
Červenec	13526	12454	11568	11850	14875	12741	16259
Srpen	16857	17850	16874	14938	15970	16697	17856
Září	5790	5803	4936	4200	4980	6584	5806
Říjen	569	541	638	463	794	541	778
Listopad	356	289	254	197	587	289	330
Prosinec	285	167	198	138	304	167	155

Příloha 7 Návštěvnost přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně 2010-2017

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leden	321	85	48	74	560	269	88	61
Únor	254	164	124	0	417	149	125	34
Březen	665	609	402	276	657	234	295	416
Duben	1876	1676	1437	754	1050	272	374	903
Květen	6998	7532	6351	6268	6645	5293	4595	6076
Červen	8205	7949	5749	6259	7040	5380	4546	6542
Červenec	10023	9693	7434	5179	5370	4779	5603	6309
Srpen	9533	8876	8010	7004	5628	5354	6378	6456
Září	5879	6982	6342	5804	4510	5000	5525	7308
Říjen	4320	3548	3387	3747	4436	3150	3682	4195
Listopad	322	421	630	1060	782	396	200	381
Prosinec	237	189	109	105	130	222	131	109

Příloha 8 Návštěvnost Expozice čarodějnických procesů v Šumperku 2010-2017

Měsíc/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leden	0	0	0	17	21	12	6	0
Únor	0	0	0	4	58	111	139	157
Březen	0	134	0	59	82	138	48	140
Duben	100	236	0	569	436	357	194	53
Květen	225	216	301	420	331	278	196	286
Červen	1114	960	873	957	1009	1097	653	568
Červenec	1451	1676	1842	1359	1417	1758	1799	2449
Srpen	1533	1562	1408	1476	1375	1836	2039	2070
Září	734	1064	974	947	667	1249	964	1106
Říjen	92	111	175	176	84	172	146	161
Listopad	83	141	190	87	52	73	43	324
Prosinec	0	4	0	14	17	8	19	5

Příloha 9 Návštěvnost Ski areál Kouty 2012-2017

Měsíc/ rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leden	766	953	930	789	541	1072
Únor	1839	1661	1176	1699	614	1256
Březen	1276	1545	1350	975	1016	807
Duben	441	248	1581	330	442	1220
Květen	2203	1422	3009	3180	2596	3350
Červen	3929	3064	4241	3862	4707	5253
Červenec	10663	12729	11876	13202	15707	16615
Srpen	13548	13468	13649	14041	16585	19913
Září	6556	4237	4145	6143	7347	6660
Říjen	1968	3227	3492	3385	2824	2259
Listopad	0	0	258	517	0	0
Prosinec	0	1147	414	1326	850	466

Příloha 10 Seznam obrázků

Obrázek 1 Cestovní ruch a jeho vazby na ekonomické činnosti.....	24
Obrázek 2 Programové období 2014-2020.....	31
Obrázek 3 Logo originální produkt Jeseníky.....	38

Příloha 11 Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017.....	40
Tabulka 2 Odhad počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2018-2019.....	41
Tabulka 3 Vývoj počtu hostů rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017.....	42
Tabulka 4 Vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017.....	43
Tabulka 5 Odhad počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2018-2019.....	44
Tabulka 6 Vývoj počtu přenocování rezidentů a nerezidentů v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2010-2017.....	45
Tabulka 7 Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010-2017.....	46
Tabulka 8 Vývoj počtu návštěvníků Ruční papírna Velké Losiny v letech 2000-2016.....	49
Tabulka 9 Vývoj počtu návštěvníků přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně v letech 2001-2017.....	50
Tabulka 10 Vývoj počtu návštěvníků expozice čarodějnické procesy Šumperk v letech 2010-2017.....	51
Tabulka 11 Vývoj počtu návštěvníků Ski areál Kouty 2012-2017.....	52
Tabulka 12 Průměrný sezónní index a sezónní faktor Ruční papírna Velké Losiny.....	54
Tabulka 13 Sezónní očištěné časové řady Ruční papírna Velké Losiny.....	55
Tabulka 14 Průměrný sezónní index a sezónní faktor Dlouhé Stráně.....	56
Tabulka 15 Sezónní očištěné časové řady Dlouhé Stráně.....	57
Tabulka 16 Průměrný sezónní index a sezónní faktor expozice Šumperk.....	58
Tabulka 17 Sezónní očištěné časové řady expozice Šumperk.....	59
Tabulka 18 Průměrný sezónní index a sezónní faktor Ski areál Kouty.....	60
Tabulka 19 Sezónní očištěné časové řady Ruční papírna Ski areál Kouty.....	61

Příloha 12 Seznam grafů

Graf 1 Odhad počtu hostů v oblasti Jeseníku v letech 2018-2019.....	42
Graf 2 Odhad počtu přenocování v oblasti Jeseníku v letech 2018-2019.....	45
Graf 3 Struktura zahraničních turistů v oblasti Jeseníku a jejich vývoj v letech 2010-2017.....	47
Graf 4 Původní a očištěné hodnoty časové řady Velké Losiny.....	55
Graf 5 Původní a očištěné hodnoty časové řady Dlouhé Stráně.....	57
Graf 6 Původní a očištěné hodnoty časové řady expozice Šumperk.....	59
Graf 7 Původní a očištěné hodnoty časové řady Ski areál Kouty.....	61